

Ovaj je dokument samo dokumentacijska pomoć za čiji sadržaj institucije ne preuzimaju odgovornost.

► **B**

DIREKTIVA 2009/43/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 6. svibnja 2009.

o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 146, 10.6.2009., str. 1)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
► <u>M1</u>	Commission Directive 2010/80/EU of 22 November 2010 (*)	L 308	11	24.11.2010
► <u>M2</u>	Commission Directive 2012/10/EU of 22 March 2012 (*)	L 85	3	24.3.2012
► <u>M3</u>	Direktiva Komisije 2012/47/EU od 14. prosinca 2012.	L 31	43	31.1.2013
► <u>M4</u>	Direktiva Komisije 2014/18/EU od 29. siječnja 2014.	L 40	20	11.2.2014
► <u>M5</u>	Direktiva Komisije 2014/108/EU od 12. prosinca 2014.	L 359	117	16.12.2014

(*) Ovaj akt nije nikada objavljen na hrvatskome.

DIREKTIVA 2009/43/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 6. svibnja 2009.

o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

djelujući u skladu s postupkom predviđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Ugovor predviđa uspostavljanje unutarnjeg tržišta, uključujući ukidanje prepreka za slobodno kretanje robe i usluga između država članica, i uspostavljanje sustava koji će sprečavati narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu.
- (2) Odredbe ugovora o uspostavi unutarnjeg tržišta se primjenjuje na sve robe i usluge koje se plaćaju, uključujući obrambene proizvode, ali ne sprečavaju države članice da pod određenim uvjetima i u pojedinačnim slučajevima poduzmu druge mjere neophodne za zaštitu njihovih bitnih sigurnosnih interesa.
- (3) Zakoni i drugi propisi u državama članicama u vezi transfera obrambenih proizvoda unutar Zajednice sadrže razlike koje mogu ometati kretanje takovih proizvoda i narušavaju tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu čime ugrožavaju inovativnost, industrijsku suradnju te konkurentnost obrambene industrije u Europskoj uniji.
- (4) Opći cilj zakona i propisa država članica uključuje poštovanje ljudskih prava, očuvanje mira, sigurnosti i stabilnosti pomoću sustava strogog nadzora i ograničavanja izvoza i proliferacije obrambenih proizvoda u treće zemlje kao i ostale države članice.

⁽¹⁾ Mišljenje od 23. listopada 2008. (još nije objavljeno u Službenom listu)

⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 16. prosinca 2008. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka vijeća od 23. travnja 2009.

▼B

- (5) Takva ograničenja kretanja obrambenih proizvoda unutar Zajednice nije općenito moguće otkloniti izravnom primjenom načela slobodnog kretanja robe i usluga kako je to predviđeno Ugovorom, jer ta ograničenja u pojedinim slučajevima mogu biti opravdana u skladu s člankom 30. ili 296. Ugovora, tako da ih države članice mogu i dalje primjenjivati ako su ispunjeni potrebni uvjeti.
- (6) Odgovarajuće zakone i propise država članica treba zato uskladiti tako da se pojednostavi kretanje obrambenih proizvoda unutar Zajednice s ciljem osiguranja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Ova Direktiva se odnosi samo na pravila i procedure u vezi s obrambenim proizvodima te posljedično ne utječe na politiku država članica u vezi s transferom obrambenih proizvoda.
- (7) Usklađivanje odgovarajućih zakona i propisa država članica ne smije utjecati na međunarodne obveze država članica ili na njihovo diskrecijsko pravo u vezi s politikom izvoza obrambenih proizvoda.
- (8) Države članice ostaju nadležne za provođenje i dalji razvoj međuvladine suradnje, uz poštovanje odredbi ove Direktive.
- (9) Ova Direktiva ne primjenjuje se na obrambene proizvode koji samo prolaze preko teritorija Zajednice, odnosno na one proizvode za koje nije potrebno provesti carinski postupak, ili koji koriste vanjski tranzitni postupak ili se samo unose u slobodnu carinsku zonu ili slobodno carinsko skladište pa ih ne treba unositi u propisanu evidenciju robe.
- (10) Ova Direktiva obuhvaća sve obrambene proizvode koji odgovaraju onima iz zajedničkog Popisa robe vojne namjene Europske unije ⁽¹⁾, uključujući njihove sastavne dijelove i tehnologije.
- (11) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje provedbu Zajedničke akcije 97/817/ZVSP od 28. studenoga 1997. koju je donijelo Vijeće na temelju članka J.3 Ugovora o Europskoj uniji o protupješačkim minama ⁽²⁾, niti dovodi u pitanje ratifikaciju i provedbu Konvencije o kazetnom streljivu potpisane u Oslu 3. prosinca 2008.

⁽¹⁾ SL L 88, 29.3.2007., str. 58.

⁽²⁾ SL L 338, 9.12.1997., str. 1.

▼B

- (12) U skladu s ciljevima poštivanja ljudskih prava, očuvanja mira, sigurnosti i stabilnosti, koji su općenito navedeni kao ciljevi zakona i propisa država članica za ograničavanje transfera obrambenih proizvoda, pri transferu navedenih proizvoda unutar Zajednice, dozvole za transfer moraju izdati države članice podrijetla proizvoda, a garancije osigurati države članice primateljice.
- (13) U vezi s predviđenim osiguranjima iz ove Direktive za zaštitu navedenih ciljeva države članice ne trebaju više uvoditi ili primjenjivati druga ograničenja za postizanje navedenih ciljeva u skladu s člancima 30. i 296. Ugovora.
- (14) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje primjenu odredbi za očuvanje javnog poretka ili javne sigurnosti. U vezi s prirodom i značajem obrambenih proizvoda, temelji javnog reda kao što su sigurnost transporta, sigurnost skladištenja, rizik od skretanja i prevencija kriminaliteta su od posebne važnosti za potrebe ove Direktive.
- (15) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje primjenu Direktive Vijeća 91/477/EEZ od 18. lipnja 1991, o nadzoru nabave i posjedovanja oružja ⁽¹⁾, a posebno formalnosti za kretanje oružja unutar Zajednice. Ova Direktiva također ne dovodi u pitanje primjenu Direktive Vijeća 93/15/EEZ od 5. travnja 1993. o usklađivanju odredbi u odnosu na stavljanje na tržište i nadzor eksploziva za civilnu uporabu ⁽²⁾, a posebno odredbi u vezi s transferima streljiva.
- (16) Svaki transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice treba prethodno odobriti putem opće, globalne ili individualne dozvole za transfer koju izdaje ili objavljuje država članica s čijeg državnog područja dobavljač želi transferirati obrambene proizvode. Države članice imaju mogućnost da, u posebnim slučajevima koji su navedeni u ovoj Direktivi, izuzmu dobavljača od obveze ishođenja prethodne dozvole za transfer obrambenih proizvoda.
- (17) Države članice trebaju slobodno izdavati ili odbijati izdavanje dozvole za transfer. U skladu s načelom uspostave unutarnjeg tržišta dozvola za transfer treba biti valjana u cijeloj Zajednici i ne trebaju se tražiti dozvole za prolaz kroz ostale države članice ili ulaz na državno područje drugih država članica.
- (18) Države članice trebaju odrediti pogodan tip dozvole za transfer obrambenih proizvoda ili kategorije obrambenih proizvoda za svaki tip transfera, te uvjete koji trebaju biti zadovoljeni pri izdavanju dozvole za transfer, uzimajući u obzir osjetljivost transfera.

⁽¹⁾ SL L 256, 13.9.1991., str. 51.

⁽²⁾ SL L 121, 15.5.1993., str. 20.

▼B

- (19) Što se tiče sastavnih dijelova, države članice se što je više moguće suzdržavaju od nametanja izvoznih ograničenja prihvaćajući primateljevu izjavu o uporabi i uzimajući u obzir stupanj integracije tih sastavnih dijelova u primateljev vlastiti proizvod.
- (20) Države članice trebaju odrediti primatelja dozvole za transfer na nediskriminirajući način osim kada je to potrebno radi zaštite svojih temeljnih sigurnosnih interesa.
- (21) S ciljem olakšavanja transfera obrambenih proizvoda, države članice trebaju objaviti opće dozvole za transfer na način koji osigurava odobrenje transfera obrambenih proizvoda svakom poduzeću koje ispunjava uvjete propisane u određenoj općoj dozvoli za transfer.
- (22) Za transfere obrambenih proizvoda oružanim snagama treba objaviti opću dozvolu za transfer kako bi se znatno povećala sigurnost dobave za sve države članice koje se odluče za nabavu takovih proizvoda unutar Zajednice.
- (23) Za transfere sastavnih dijelova certificiranim obrambenim tvrtkama u Europi treba objaviti opću dozvolu za transfer kako bi se poboljšala suradnja i integracija navedenih poduzeća, posebno omogućavanjem ekonomičnijeg poslovanja i optimiziranjem opskrbnih lanaca.
- (24) Države članice koje učestvuju u međuvladinom programu suradnje trebaju objaviti opću dozvolu za transfer za takove transfere obrambenih proizvoda primatelju u drugoj državi učesnici koji su neophodni za izvršenje tog programa. To će poduzećima s poslovnim nastanom u državama članicama poboljšati uvjete za učestvovanje u međuvladinim programima suradnje.
- (25) Države članice trebaju moći objaviti dodatne opće dozvole za transfere u slučajevima kada su rizici za očuvanje ljudskih prava, mira, sigurnosti i stabilnosti vrlo mali s obzirom na prirodu proizvoda i primatelje.
- (26) Kad opća dozvola za transfer ne može biti objavljena, države članice trebaju pojedinim poduzećima na temelju njihova zahtjeva odobriti globalnu dozvolu za transfer, osim u slučajevima definiranim u ovoj Direktivi. Države članice trebaju moći objaviti obnovljive globalne dozvole za transfer.
- (27) Poduzeća trebaju obavijestiti nadležna tijela o korištenju općih dozvola za transfer u svjetlu očuvanja ljudskih prava, mira, sigurnosti i stabilnosti kako bi se omogućilo transparentno izvješćivanje o transferima obrambenih proizvoda vezano za demokratski nadzor.

▼B

- (28) Državama članicama treba biti omogućena zadovoljavajuća fleksibilnost pri određivanju uvjeta za opće, globalne i individualne dozvole za transfer kako bi se omogućila suradnja u okviru postojećeg međunarodnog okvira izvozne kontrole. Kako svaka pojedina država članica ima i treba i dalje imati diskrecijsko pravo za odobrenje ili odbijanje izvoza, takva suradnja treba proizlaziti samo iz dobrovoljne koordinacije izvoznih politika.
- (29) Kako bi se kompenzirala progresivna zamjena prethodnih individualnih nadzora općim naknadnim nadzorom u državi članici podrijetla obrambenih proizvoda, treba uspostaviti uvjete međusobnog povjerenja s uključenjem jamstava koja zabranjuju izvoz obrambenih proizvoda u treće zemlje u slučaju kršenja izvoznih ograničenja. To načelo bi se trebalo poštovati i u slučajevima kada su obrambeni proizvodi više puta transferirani između država članica prije izvoza u treću zemlju.
- (30) Države članice surađuju u okviru Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o određivanju zajedničkih pravila u vezi s izvoznom kontrolom vojne tehnologije i opreme ⁽¹⁾ kroz primjenu zajedničkih kriterija kao i obavijesti o odbijanjima i mehanizme konzultacija kako bi se povećala njihova konvergencija u primjeni politika izvoza obrambenih proizvoda u treće zemlje. Ova Direktiva ne treba spriječiti države članice od određivanja uvjeta za dozvole za transfer obrambenih proizvoda uključujući i možebitna ograničavanja izvoza, posebno gdje je to potrebno radi sudjelovanja u okviru navedenog Zajedničkog stajališta.
- (31) Dobavljači trebaju obavijestiti primatelje o svim ograničenjima koja su navedena u dozvolama za transfer obrambenih proizvoda kako bi se uspostavilo međusobno povjerenje u vezi sa sposobnosti primatelja da poštuju takova ograničenja nakon transfera, naročito u slučaju zahtjeva za izvoz u treće zemlje.
- (32) Poduzeća se trebaju odlučiti, da li pogodnosti, koje proizlaze iz mogućnosti primanja obrambenih proizvoda na temelju opće dozvole za transfer, opravdavaju zahtjev za certificiranjem. Transferi unutar skupine poduzeća trebaju imati pogodnosti od opće dozvole za transfer u slučajevima kada su članovi skupine dobili certifikate u državama članicama u kojima imaju poslovni nastan.
- (33) Zajednički kriteriji za certificiranje su neophodni kako bi se omogućila izgradnja međusobnog povjerenja naročito u vezi sa sposobnosti primatelja da poštuju izvozna ograničenja za obrambene proizvode dobivena na temelju dozvole za transfer od druge države članice.

⁽¹⁾ SL L 335, 13.12.2008., str. 99.

▼B

- (34) U cilju omogućavanja međusobnog povjerenja, primatelji transferiranih obrambenih proizvoda trebaju se suzdržati od izvoza tih proizvoda u slučaju da dozvola za transfer sadrži izvozna ograničenja.
- (35) Pri podnošenju zahtjeva za izvozna dozvolu u treće zemlje poduzeća trebaju obavijestiti svoja nadležna tijela, da li su poštovale sva izvozna ograničenja za transfer obrambenih proizvoda koje je postavila država članica u kojoj je izdana dozvola za transfer. S tim u vezi podsjeća se da je posebno važan mehanizam konzultacija između država članica, kao što je to predviđeno u Zajedničkom stajalištu 2008/944/ZVSP.
- (36) Za obrambeni proizvod primljen na temelju dozvole za transfer, poduzeća u trenutku izvoza obrambenog proizvoda u treću zemlju trebaju nadležnom carinskom tijelu na zajedničkoj vanjskoj granici Zajednice dostaviti dokaz o izvoznoj dozvoli.
- (37) Popis obrambenih proizvoda naveden u Prilogu treba ažurirati striktno u skladu sa Zajedničkim vojnim popisom Europske unije.
- (38) Za postupno uspostavljanje uzajamnog povjerenja države članice trebaju odrediti učinkovite mjere, uključujući i sankcije, dostatne za osiguranje izvršenja odredbi ove Direktive, a posebno onih odredbi koje predviđaju da poduzeća poštuju zajednička mjerila certificiranja i ograničenja daljnje uporabe obrambenih proizvoda nakon transfera.
- (39) Kada država članica podrijetla obrambenog proizvoda opravdano sumnja da certificirani primatelj neće poštovati sve uvjete iz opće dozvole za transfer ili ako su, po mišljenju države članice koja je izdala dozvolu za transfer, ugroženi javni poredak, javna sigurnost ili bitni sigurnosni interesi, treba o tom ne samo obavijestiti druge države članice i Komisiju, već biti spremna privremeno ukinuti valjanost svojih dozvola za transfer za takovo poduzeće, imajući u vidu svoju odgovornost za očuvanje ljudskih prava, mira, sigurnosti i stabilnosti.
- (40) Za produblјivanje obostranog povjerenja, primjenu zakona i drugih propisa donesenih radi osiguranja sukladnosti s ovom Direktivom treba odgoditi. To bi omogućilo, da se prije primjene navedenih odredbi, ocijeni napravljen napredak na temelju izvješća kojeg je pripremila Komisija na temelju informacija o poduzetim mjerama koje su države članice dostavile.
- (41) Komisija treba redovito objavljivati izvješće o provedbi ove Direktive kojem se, prema potrebi, mogu priložiti zakonodavni prijedlozi.

▼B

- (42) Ova Direktiva ne utiče na postojanje ili uvođenje regionalnih unija između Belgije i Luksemburga, ili između Belgije, Luksemburga i Nizozemske, kao što je to predviđeno u članku 306. Ugovora.
- (43) Budući da cilj ove Direktive, a to je pojednostavljivanje pravila i procedura koji se primjenjuju na transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice s namjerom osiguranja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta, države članice ne mogu dostatno ostvariti zbog raznolikosti postojećih procedura izdavanja dozvola kao i prekograničnih transfera, nego ih se može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom subsidiarnosti iz članka 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je navedeno u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarenje tog cilja.
- (44) Mjere potrebne za provedbu ove Direktive trebaju biti donijete u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽¹⁾.
- (45) Komisija treba biti ovlaštena izmijeniti Prilog. Budući da su te mjere općeg područja primjene i namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni, one moraju biti usvojene sukladno regulatornom postupku s kontrolom iz članka 5.a Odluke 1999/468/EZ.
- (46) U skladu s točkom 34. Međuinstitucionalnog sporazuma o boljoj pripremi zakonodavstva ⁽²⁾ države članice se pozivaju da za vlastite potrebe i u interesu Zajednice pripreme i učine javnim tablice koje prikazuju odnos između ove Direktive i transpozicijskih mjera.

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

POGLAVLJE 1.

PREDMET, NADLEŽNOST I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet

1. Cilj ove Direktive je pojednostavljivanje pravila i procedura za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice s namjerom osiguranja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta.

2. Ova Direktiva ne utiče na diskrecijsko pravo država članica u vezi s izvoznom politikom obrambenih proizvoda.

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

⁽²⁾ SL C 321, 31.12.2003., str. 1.

▼B

3. Primjena ove Direktive podložna je člancima 30. i 296. Ugovora.

4. Ova Direktiva ne utječe na mogućnost država članica da se brinu o nastavku i daljem razvoju međuvladine suradnje uz pridržavanje odredbi ove Direktive.

*Članak 2.***Područje primjene**

Ova se Direktiva primjenjuje na obrambene proizvode navedene u Prilogu.

*Članak 3.***Definicije**

U smislu ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „Obrambeni proizvod” znači svaki proizvod naveden u Prilogu;

2. „Transfer” znači svaki prijenos ili kretanje obrambenih proizvoda od dobavljača do primatelja u drugoj državi članici;

3. „Dobavljač” znači pravna ili fizička osoba s poslovnim nastanom unutar Zajednice koja je pravno odgovorna za transfer;

4. „Primatelj” znači pravna ili fizička osoba s poslovnim nastanom unutar Zajednice koja je pravno odgovorna za primanje transfera;

5. „Dozvola za transfer” znači dozvola koju nadležno tijelo države članice izdaje dobavljačima za transfer obrambenih proizvoda primatelju u drugoj državi članici;

6. „Izvozna dozvola” znači dozvola za dobavu obrambenih proizvoda pravnoj ili fizičkoj osobi u bilo kojoj drugoj državi;

7. „Provoz” znači transport obrambenih proizvoda kroz jednu ili više država članica koje nisu država članica podrijetla ili država članica primatelja;

POGLAVLJE 2.

DOZVOLE ZA TRANSFER*Članak 4.***Opće odredbe**

1. Za transfer obrambenih proizvoda između država članica potrebna je dozvola za transfer. Za provoz obrambenih proizvoda preko država članica ili ulazak na državno područje države članice u kojoj je smješten primatelj nije potrebna druga dozvola, ne dovodeći u pitanje primjenu odredbi temeljenih na javnom poretku ili javnoj sigurnosti, kao što je, među ostalim, sigurnost prometa.

2. Neovisno o stavku 1. države članice mogu izuzeti transfere obrambenih proizvoda od obveze prethodne dozvole u sljedećim slučajevima:

- a) ako je dobavljač ili primatelj tijelo javne vlasti ili dio oružanih snaga;
- b) ako dobavljanje obavlja Europska unija, NATO, IAEA, ili druge međunarodne organizacije za obavljanje njihovih zadaća;
- c) ako je transfer neophodan za provedbu programa suradnje u području naoružanja između država članica;
- d) ako je transfer povezan s humanitarnom pomoći u slučaju katastrofe ili kao donacija u nužnim slučajevima; ili
- e) ako je transfer neophodan prije ili nakon popravka, održavanja, izložbi ili demonstracije.

3. Komisija može na zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu izmijeniti stavak 2., kako bi uključila slučajeve:

- a) u kojima se transfer odvija u uvjetima koji ne utječu na javni poredak ili javnu sigurnost;
- b) u kojima obveza prethodne dozvole za transfer nije više u skladu s međunarodnim obvezama država članica nakon donošenja Direktive; ili
- c) u kojima je to potrebno za međuvladinu suradnju iz članka 1. stavak 4.

Navedene mjere namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni nadopunjavajući ih, donose se sukladno regulativnom postupku s kontrolom iz članka 14. stavak 2.

▼B

4. Države članice osiguravaju da dobavljači koji žele transferirati obrambene proizvode s njihovog državnog područje mogu koristiti opće dozvole za transfer ili zatražiti globalne ili individualne dozvole za transfer u skladu s člancima 5., 6. i 7.

5. Države članice određuju vrstu dozvole za transfer obrambenih proizvoda ili kategorije obrambenih proizvoda u skladu s odredbama ovog članka i članaka 5., 6. i 7.

6. Države članice određuju sve uvjete za dozvole za transfer, uključujući bilo kakvo ograničenje u vezi s izvozom obrambenih proizvoda prema pravnim ili fizičkim osobama u trećim zemljama imajući među ostalim u vidu rizik radi očuvanja ljudskih prava, mira, sigurnosti i stabilnosti stvorenih transferom. Države članice mogu, poštujući pravo Zajednice, iskoristi mogućnost da zahtijevaju osiguranja krajnje uporabe uključujući potvrdu krajnjeg korisnika.

7. Države članice određuju uvjete za transfer sastavnih dijelova na temelju procjene osjetljivosti transfera prema, među ostalim, sljedećim kriterijima:

- a) prirodu sastavnih dijelova u odnosu na proizvod u koji će biti uključeni i bilo kakvu krajnju uporabu gotovog proizvoda koja može izazvati zabrinutost;
- b) važnost sastavnih dijelova u odnosu na proizvode u koje se trebaju ugraditi.

8. Osim kad smatraju da je transfer sastavnih dijelova osjetljiv, države članice suzdržavaju se od određivanja bilo kakvih izvoznih ograničenja za sastavne dijelove za koje primatelj dostavi potvrdu o uporabi u kojoj izjavljuje da su sastavni dijelovi iz dozvole za transfer integrirani ili će biti integrirani u njegove vlastite proizvode i ne mogu u kasnijim fazama biti transferirani ili izvezeni kao takvi, osim za potrebe održavanja ili popravka.

9. Države članice mogu u svako doba povući, obustaviti ili ograničiti uporabu dozvola za transfer koje su izdali u slučaju potrebe za zaštitom vlastitih bitnih sigurnosnih interesa, zbog javnog poretka ili javne sigurnosti, ili zbog nepridržavanja uvjeta iz dozvole za transfer.

*Članak 5.***Opće dozvole za transfer**

1. Države članice objavljuju opće dozvole za transfer kojima se dobavljačima, koji imaju poslovni nastan na njihovom državnom području i koji zadovoljavaju uvjete navedene u dozvolama za transfer, izravno odobrava obavljanje transfera obrambenih proizvoda navedenih u općoj dozvoli za transfer za kategoriju ili kategorije primatelja koji se nalaze u drugoj državi članici.

▼ B

2. Ne dovodeći u pitanje članak 4. stavak 2., opće dozvole za transfer objavljuju se barem u sljedećim slučajevima:

- a) primatelj je dio oružanih snaga države članice ili tijelo za ugovaranje na području obrane koji nabavlja isključivo za potrebe oružanih snaga države članice;
- b) primatelj je poduzeće certificirano u skladu s člankom 9.;
- c) transfer se obavlja radi prikaza (demonstracije), ispitivanja ili izložbe;
- d) transfer se obavlja radi održavanja ili popravka, a primatelj je izvorni dobavljač obrambenih proizvoda.

3. Države članice, koje sudjeluju u međuvladinom programu suradnje u vezi razvoja, proizvodnje i uporabe jednog ili više obrambenih proizvoda, mogu objaviti opću dozvolu za transfer za takve transfere prema ostalim državama članicama koje sudjeluju u tom programu i koji su potrebni za izvršenje tog programa.

4. Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ove Direktive, države članice mogu odrediti uvjete za registraciju prije prve uporabe opće dozvole za transfer.

*Članak 6.***Globalna dozvole za transfer**

1. Države članice pojedinačnom dobavljaču, na njegov zahtjev, izdaju globalnu dozvolu za transfer kojom mu dopuštaju transfer obrambenih proizvoda primateljima u jednoj ili više država članica.

2. Države članice određuju u svakoj globalnoj dozvoli za transfer obrambene proizvode ili kategorije proizvoda za koje vrijedi globalna dozvola za transfer i primatelje ili kategorije primatelja.

Globalna dozvola za transfer izdaje se na razdoblje od tri godine, i država članica ju može obnoviti.

*Članak 7.***Individualna dozvola za transfer**

Države članice pojedinačnom dobavljaču, na njegov zahtjev, izdaju individualnu dozvolu za transfer kojom mu dopuštaju transfer određene količine određenih obrambenih proizvoda, u jednoj ili više isporuka, prema jednom primatelju pri čemu:

- a) zahtjev za dozvolom za transfer je ograničen samo na jedan transfer;

▼B

- b) je to potrebno za zaštitu bitnih sigurnosnih interesa država članica ili zbog javnoga poretka;
- c) je to potrebno radi poštovanja međunarodnih obveza i obveza država članica; ili
- d) država članica ima opravdan razlog vjerovati da dobavljač neće moći ispuniti sve uvjete neophodne za odobravanje globalne dozvole za transfer.

POGLAVLJE 3.

OBAVJEŠĆIVANJE, CERTIFIKACIJA I IZVOZ NAKON TRANSFERA*Članak 8.***Podaci koje dostavlja dobavljač**

1. Države članice osiguravaju da dobavljači obrambenih proizvoda obavijeste primatelja o uvjetima dozvole za transfer, uključujući ograničenja koja se odnose na krajnju uporabu ili izvoz obrambenih proizvoda.
2. Države članice osiguravaju da dobavljači obavijeste, u razumnom roku, nadležna tijela države članice s čijeg državnog područja žele transferirati obrambene proizvode o njihovoj namjeri da koriste opću dozvolu za transfer po prvi put. Države članice mogu odrediti dodatne informacije koje se mogu zahtijevati u vezi s transferima obrambenih proizvoda koristeći opću dozvolu za transfer.
3. Države članice osiguravaju i redovito provjeravaju imaju li dobavljači detaljne i potpune podatke o svojim transferima, u skladu sa zakonodavstvom koje je na snazi u toj državi članici, i određuju zahtjeve obavješćivanja povezanih s uporabom opće, globalne ili individualne dozvole za transfer. Takvi podaci uključuju komercijalne dokumente koji sadrže sljedeće informacije:
 - a) opis obrambenog proizvoda i njegovu referenciju prema Prilogu;
 - b) količina i vrijednost obrambenog proizvoda;
 - c) datum transfera;
 - d) ime i adresa dobavljača i primatelja;
 - e) ako je poznato, krajnju namjenu i krajnjeg korisnika obrambenog proizvoda; i

▼B

- f) dokaz da je informacija o izvoznim ograničenjima navedenim u dozvoli za transfer dostavljena primatelju obrambenih proizvoda.

4. Države članice osiguravaju da dobavljači podatke navedene u članku 3. čuvaju u razdoblju koje je barem jednako onom razdoblju koje određuje odgovarajuće nacionalno zakonodavstvo u vezi s čuvanjem podataka gospodarskih subjekata u državi članici, a u svakom slučaju najmanje tri godine od kraja kalendarske godine u kojoj je obavljen transfer. Ovi podaci dostavljaju se na zahtjev nadležnog tijela države članice s čijeg državnog područja je dobavljač transferirao obrambene proizvode.

*Članak 9.***Certificiranje**

1. Države članice imenuju nadležna tijela za izdavanje certifikata primateljima koji imaju poslovni nastan na njihovom državnom području, a koji su primili obrambene proizvode na temelju dozvole za transfer izdane od strane neke druge države članice u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b).

2. Izdanim certifikatom se potvrđuje pouzdanost poduzeća primatelja, posebno u odnosu na njegovu sposobnost da se poštuje izvozna ograničenja obrambenih proizvoda primljenih na temelju dozvole za transfer iz druge države članice. Pouzdanost poduzeća primatelja procjenjuje se u skladu sa sljedećim kriterijima:

- a) dokazano iskustvo u obrambenim aktivnostima, posebno uzimajući u obzir njegovo prijašnje pridržavanje izvoznih ograničenja, svaku sudsku odluku s tim u vezi, svaku dozvolu za proizvodnju ili stavljanje na tržište obrambenih proizvoda, te zapošljavanje iskusnog upravljačkog osoblja;
- b) odgovarajuća industrijska aktivnost u području obrambenih proizvoda u Zajednici, a posebno sposobnost za integraciju sustava/pod-sustava;
- c) imenovanje osobe na upravnoj funkciji kao posebnog djelatnika osobno odgovornog za transfere i izvoze;
- d) pisana izjava poduzeća, potpisana od strane osobe na upravnoj funkciji iz točke (c), kojom se poduzeće obvezuje poduzeti sve potrebne korake za poštovanje i provođenje svih posebnih uvjeta koji se odnose na krajnju uporabu i izvoz bilo kojeg primljenog sastavnog dijela ili proizvoda;
- e) pisana izjava poduzeća potpisana od strane osobe na upravnoj funkciji iz točke (c) kojom se poduzeće obvezuje nadležnom tijelu dostaviti detaljne informacije kao odgovor na zahtjeve i pitanja u vezi krajnjih korisnika i krajnje uporabe svih izvezenih proizvoda, transferiranih ili primljenih na temelju dozvole za transfer izdane od strane neke druge države članice; i

▼B

f) opis programa unutarnje kontrole ili sustava upravljanja izvozom i transferima koji je implementiran u poduzeću i koji je potpisan od strane osobe na upravnoj funkciji iz točke (c). Opis treba sadržavati detalje o organizacijskim, ljudskim i tehničkim resursima dodijeljenima za upravljanje transferima i izvozima, hijerarhiju unutar poduzeća, postupke interne revizije, podizanje svijesti i osposobljavanje osoblja, fizičke i tehničke sigurnosne mjere, vođenje evidencije, te sljedivost transfera i izvoza.

3. Certifikat sadrži sljedeće podatke:

a) nadležno tijelo koje je izdalo certifikat;

b) ime i adresa primatelja;

c) izjavu primatelja o sukladnosti s kriterijima iz stavka 2.; i

d) datum izdavanja i razdoblje valjanosti certifikata.

Razdoblje valjanosti certifikata iz točke (d) ne smije ni u kojem slučaju prelaziti pet godina.

4. Certifikati mogu sadržavati dodatne uvjete u vezi sljedećeg:

a) dostavljanje podataka koji se traže za provjeru sukladnosti s uvjetima iz stavka 2.;

b) obustava ili povlačenje certifikata.

5. Nadležna tijela prate sukladnost primatelja s kriterijima navedenim u stavku 2. i bilo kojim uvjetom u certifikatu navedenom u stavku 4., najmanje jednom u tri godine.

6. Države članice priznaju svaki certifikat izdan u skladu s ovom Direktivom u nekoj drugoj državi članici.

7. Ako nadležno tijelo utvrdi da imatelj certifikata s poslovnim nastanom na državnom području države članice više ne ispunjava uvjete iz stavka 2. te neki od uvjeta iz stavka 4., poduzima odgovarajuće mjere. Te mjere mogu uključivati poništavanje certifikata. Nadležno tijelo dužno je o svojoj odluci obavijestiti Komisiju i druge države članice.

8. Države članice objavljuju i redovito ažuriraju popis certificiranih primatelja, te o tome obavješćuju Komisiju, Europski parlament i druge države članice.

9. Komisija na svojoj internetskoj stranici objavljuje središnji registar primatelja koje certificiraju države članice.

Članak 10.

Izvozna ograničenja

Države članice osiguravaju da primatelj obrambenih proizvoda pri podnošenju zahtjeva za izdavanjem izvozne dozvole izjavi svojem nadležnom tijelu, kad takav proizvod primljen na temelju dozvole za transfer od strane neke druge države članice ima izvozna ograničenja vezana uz njega, da se pridržava uvjeta iz tih ograničenja uključujući, u slučaju potrebe, da su dobili odobrenje od države članice podrijetla obrambenog proizvoda.

POGLAVLJE 4.

CARINSKI POSTUPCI I ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Članak 11.

Carinski postupci

1. Države članice osiguravaju da izvoznik, pri obavljanju formalnosti za izvoz obrambenih proizvoda u carinskom uredu nadležnom za obradu izvozne deklaracije, priloži dokaz da su dobivene sve potrebne izvozne dozvole.

2. Ne dovodeći u pitanje Uredbu Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice⁽¹⁾, države članice mogu, u razdoblju koje nije dulje od 30 radnih dana, obustaviti na svom državnom području proces izvoza obrambenih proizvoda primljenih od države članice na temelju dozvole za transfer i ugrađenih u drugi obrambeni proizvod ili, u slučaju potrebe, spriječiti drugim sredstvima da takav proizvod napusti njihovo državno područje, ako smatraju da:

a) pri izdavanju izvozne dozvole nisu uzeti u obzir relevantni podaci; ili

b) su se od izdavanja izvozne dozvole bitno izmijenile okolnosti.

3. Države članice mogu odlučiti da se carinske formalnosti za izvoz obrambenih proizvoda trebaju obavljati samo u određenim carinarnicama.

4. Države članice, koje iskoriste mogućnost iz stavka 3. obavješćuju Komisiju o ovlaštenim carinarnicama. Komisija objavljuje navedeni podatak u *Službenom listu Europske unije* serije C.

⁽¹⁾ SL L 302, 19.10.1992. str. 1.

*Članak 12.***Razmjena podataka**

Države članice zajedno s Komisijom poduzimaju sve potrebne mjere za uspostavljanje izravne suradnje i razmjene podataka između njihovih nadležnih tijela.

POGLAVLJE 5.

AŽURIRANJE POPISA OBRAMBENIH PROIZVODA*Članak 13.***Prilagodba Priloga**

Komisija ažurira popis obrambenih proizvoda iz Priloga tako da u potpunosti odgovara Zajedničkom popisu robe vojne namjene Europske unije.

Navedene mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni, donose se sukladno regulatornom postupku s kontrolom iz članka 14. stavka 2.

*Članak 14.***Odbor**

1. Komisiji pomaže odbor.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5.a stavci od 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EC, uzimajući u obzir odredbe članka 8. Odluke.

POGLAVLJE 6.

ZAVRŠNE ODREDBE*Članak 15.***Zaštitne mjere**

1. Ako država članica koja izda dozvolu za transfer smatra da postoji ozbiljan rizik da primatelj, certificiran u skladu s člankom 9. u drugoj državi članici, neće zadovoljiti uvjete iz opće dozvole za transfer, ili ako bi po mišljenju države članice koja izda dozvolu za transfer, bili ugroženi javni poredak, javna sigurnost ili njeni bitni sigurnosni interesi, o tom obavješćuje drugu državu članicu zahtijevajući verifikaciju stanja.

2. Država članica koja izda dozvolu može u slučaju daljnjih sumnji navedenih u stavku 1. obustaviti učinke svoje opće izvozne dozvole u odnosu na tog primatelja. O razlozima za donošenje takove zaštitne mjere obavještava druge države članice i Komisiju. Država članica koja je donijela zaštitnu mjeru može odlučiti o njenom povlačenju ako smatra da mjera nije više utemeljena.

*Članak 16.***Sankcije**

Države članice određuju pravila za sankcije koje se koriste za kršenje odredbi donesenih radi provedbe ove Direktive, posebno u slučaju pružanja netočnih ili nepotpunih podataka koji se traže na temelju članka 8. stavka 1. ili članka 10. u vezi s pridržavanjima izvoznih ograničenja ili dozvola za transfer. Države članice poduzimaju sve mjere neophodne za provedbu tih pravila. Tako određene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

*Članak 17.***Razmatranje i izvješćivanje**

1. Komisija izvješćuje o mjerama koje su države članice poduzele za prijenos ove Direktive, posebno njezinih članaka od 9. do 12. i članka 15., do 30. lipnja 2012.

2. Komisija razmatra provođenje ove Direktive te o tome izvješćuje Europski parlament i Vijeće najkasnije do 30. lipnja 2016. Posebno ocjenjuje jesu li, i u kojoj mjeri, dostignuti ciljevi ove Direktive, između ostalog u vezi s funkcioniranjem unutarnjeg tržišta. Komisija u svojem izvješću razmatra primjenu članaka od 9. do 12. i članka 15. ove Direktive i ocjenjuje utjecaj ove Direktive na razvoj europskog tržišta obrambene opreme kao i europske obrambene tehnološke i industrijske osnove, uzimajući u obzir, među ostalim, i stanje malih i srednjih poduzeća. Prema potrebi se izvješću prilaže zakonodavni prijedlog.

*Članak 18.***Prijenos**

1. Države članice donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s odredbama ove Direktive do 30. lipnja 2011. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

One primjenjuju te mjere od 30. lipnja 2012.

Kada države članice donose ove mjere, one prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine toga upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koji donose u području na koje se odnosi ova Direktiva.

▼B

Članak 19.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 20.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

▼ **M5***PRILOG***Popis obrambenih proizvoda**

Napomena 1.: Pojmovi u „navodnicima” su definirani pojmovi. Pozvati se na „Definicije pojmova korištenih u Popisu” priložene ovom Popisu.

Napomena 2.: U nekim slučajevima kemikalije su popisane imenom i CAS brojem. Popis se odnosi na kemikalije iste strukturne formule (uključujući hidrate) bez obzira na ime ili CAS broj. CAS brojevi prikazani su kako bi se lakše identificirala određena kemikalija ili smjesa bez obzira na nomenklaturu. CAS brojevi ne mogu se koristiti kao jedino sredstvo identifikacije budući da neki oblici navedenih kemikalija imaju različite CAS brojeve, a i smjese koje sadrže navedenu kemikaliju mogu također imati različite CAS brojeve.

ML1. Oružje s glatkom cijevi kalibra manjeg od 20 mm, ostalo naoružanje i automatsko oružje kalibra 12,7 mm (kalibra 0,50 inča) ili manje i pribor, kako slijedi, te za njih posebno konstruirane komponente:

Napomena ML1. ne odnosi se na:

- a. Vatreno oružje posebno konstruirano za uporabu s tzv. lažnim streljivom i iz kojeg nije moguće ispaliti projektil;*
 - b. Vatreno oružje posebno konstruirano za izbacivanje navođenih projektila bez visoko eksplozivnog punjenja ili komunikacijske povezanosti, s dometom koji je manji ili jednak 500 m;*
 - c. Oružje koje ispaljuje streljivo s rubnim paljenjem i koje nije potpuno automatsko.*
- a. Puške i kombinirano oružje, ručno vatreno oružje, strojnice, kratke strojnice i višecjevno oružje;

Napomena ML1.a. ne odnosi se na sljedeće:

- a. Puške i kombinirano oružje proizvedeno prije 1938.;*
 - b. Reprodukcije pušaka i kombiniranog oružja čiji su originali proizvedeni prije 1890.;*
 - c. Ručno vatreno oružje, višecjevno oružje i strojnice proizvedene prije 1890. te njihove reprodukcije.*
 - d. Puške ili ručno vatreno oružje koji su posebno konstruirani za ispaljivanje inertnih projektila pomoću komprimiranog zraka ili CO₂.*
- b. Oružje s glatkom cijevi kako slijedi:
1. Oružje s glatkom cijevi posebno konstruirano za vojnu uporabu;
 2. Ostalo oružje s glatkom cijevi kako slijedi:
 - a. Potpuno automatsko oružje;
 - b. Poluautomatsko oružje ili oružje s kliznim mehanizmom punjenja (pumperice);

Napomena ML1.b.2. ne odnosi se na oružje posebno konstruirano za ispaljivanje inertnih projektila pomoću komprimiranog zraka ili CO₂.

▼ **M5**

Napomena ML1.b. ne odnosi se na sljedeće:

- a. Oružje s glatkom cijevi proizvedeno prije 1938.;
- b. Reprodukcije oružja s glatkom cijevi čiji su originali proizvedeni prije 1890.;
- c. Oružje s glatkom cijevi koje se koristi za lov ili sport. To oružje ne smije biti posebno konstruirano za vojnu uporabu niti smije biti automatsko;
- d. Oružje s glatkom cijevi posebno konstruirano za bilo što od navedenog:
 1. Ubijanje domaćih životinja;
 2. Uspavljivanje životinja;
 3. Seizmička testiranja;
 4. Ispaljivanje industrijskih projektila; ili
 5. Onesposobljavanje improviziranih eksplozivnih naprava (IED-ova).

POZOR Za sredstva za onesposobljavanje vidi ML4. i stavku 1A006 na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom.

- c. Oružje koje ispaljuje streljivo bez čahure;
- d. Odvojivi spremnici za streljivo, prigušivači pucnja ili modulatori, posebni dodaci za montiranje na pušku, optički ciljnici za oružje i prigušivači bljeska za oružja navedena u ML1.a, ML1.b ili ML1.c.

Napomena ML1.d. ne odnosi se na optičke ciljnice za oružje, bez elektroničkog procesuiranja slike, s deveterostrukim ili manjim povećanjem, pod uvjetom da nisu posebno konstruirani ili modificirani za vojnu uporabu ili nemaju ugrađene nikakve končanice posebno konstruirane za vojnu uporabu.

ML2. **Oružje s glatkom cijevi kalibra 20 mm ili većeg, ostalo oružje ili naoružanje kalibra većeg od 12,7 mm (kalibra 0,50 inča), bacači i pribor, kako slijedi, te za njih posebno konstruirane komponente:**

- a. Oružje, haubice, topovi, minobacači, protuoklopno oružje, lanseri raketa, vojni bacači plamena, puške, netrajno oružje, oružje s glatkom cijevi te naprave za smanjenje otkrivanja položaja;

Napomena 1. ML2.a. uključuje ubrizgavače, mjerne naprave, spremnike te ostale komponente posebno konstruirane za uporabu s tekućim pokretačkim punjenjima za bilo koji dio opreme naveden u ML2.a.

Napomena 2. ML2.a. ne odnosi se na oružje kako slijedi:

- a. Puške, oružje s glatkom cijevi i kombinirano oružje proizvedeno prije 1938.;
- b. Reprodukcije pušaka, oružja s glatkom cijevi i kombiniranog oružja čiji su originali proizvedeni prije 1890.;
- c. Oružje, haubice, topove i minobacače proizvedene prije 1890.;

▼ **M5**

d. Oružje s glatkom cijevi koje se koristi za lov ili sport. To oružje ne smije biti posebno konstruirano za vojnu uporabu niti smije biti automatsko;

e. Oružje s glatkom cijevi posebno konstruirano za bilo što od navedenog:

1. Ubijanje domaćih životinja;

2. Uspavljanje životinja;

3. Seizmička testiranja;

4. Ispaljivanje industrijskih projektila; ili

5. Onesposobljavanje improviziranih eksplozivnih naprava (IED-ova);

POZOR Za sredstva za onesposobljavanje vidi ML4. i stavku 1A006 na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom.

f. Ručni lanser projektila posebno konstruiran za izbacivanje navodnih projektila bez visokoeksplozivnog punjenja ili komunikacijske povezanosti, s dometom koji je manji ili jednak 500 m.

b. Dimni, plinski i pirotehnički bacači ili generatori posebno konstruirani ili modificirani za vojnu uporabu;

Napomena ML2.b. ne odnosi se na signalne pištolje.

c. Ciljnici za oružje i nosači ciljnika za oružje koji imaju sve od navedenog:

1. Posebno konstruirani za vojnu uporabu; i

2. Posebno konstruirani za oružje navedeno u ML2.a.;

d. Postolja i odvojivi spremnici za streljivo posebno su konstruirani za oružje navedeno u ML2.a.

ML3. Streljivo i naprave za podešavanje upaljača, kako slijedi, te posebno konstruirane komponente za njih:

a. Streljivo za oružje navedeno u ML1., ML2. ili ML12.;

b. Naprave za podešavanje upaljača posebno konstruirane za streljivo navedeno u ML3.a.

Napomena 1. Posebno konstruirane komponente navedene u ML3. uključuju:

a. Metalne ili plastične proizvode, kao što su nakovnji kapisle, košuljice zrna, članci redenika, vodeći prsteni i metalni dijelovi streljiva;

b. Sigurnosne i oružne naprave, upaljače, senzore i inicijalne naprave;

c. Energetska punjenja za jednokratno ispaljenje;

▼ M5

- d. Sagorive čahure za punjenje;
- e. Podstreljivo, uključujući bombice, mine i projektele navođene na cilj.

Napomena 2. ML3.a. ne odnosi se na ništa od navedenog:

- a. Streljivo čija je čahura zatvorena bez projektila (tzv. prazna zvijezda);
- b. Tzv. slijepo streljivo s probušenom komorom za barut;
- c. Ostalo prazno ili slijepo streljivo koje ne uključuje komponente konstruirane za bojevo streljivo; ili
- d. Komponente posebno konstruirane za prazno ili slijepo streljivo, navedeno u ovoj Napomeni 2.a., b. ili c.

Napomena 3. ML3.a. ne odnosi se na patrone posebno konstruirane za bilo koju od sljedećih namjena:

- a. Signaliziranje;
- b. Tjeranje ptica; ili
- c. Paljenje fitilja na naftnim bušotinama.

ML4. **Bombe, torpeda, rakete, projektili, ostale eksplozivne naprave i punjenja, kao i pripadajuća oprema i pribor, kako slijedi, posebno konstruirana za vojnu uporabu, te za njih posebno konstruirane komponente:**

POZOR 1.: Za opremu za navođenje i navigaciju, vidi ML11.

POZOR 2.: Za sustave za zaštitu aviona od raketa (AMPS), vidi ML4.c.

- a. Bombe, torpeda, granate, dimni spremnici, rakete, mine, projektili, dubinska (protupodmornička) punjenja, punjenja za rušenje, kao i oprema za uništavanje, „pirotehničke” naprave, patrone i simulatori (npr. oprema koja simulira karakteristike bilo kojeg od ovih sredstava), posebno konstruirani za vojnu uporabu;

Napomena ML4.a uključuje:

- a. Dimne granate, zapaljive bombe i eksplozivne naprave;
- b. Saprnice raketnih projektila i vrhove projektila na letjelicama koje imaju mogućnost povratka u atmosferu.

- b. Oprema koja ima sve od navedenog:

1. Posebno konstruirana za vojnu uporabu; i
2. Posebno konstruirana za „aktivnosti” koje su vezane uz bilo što od navedenog:
 - a. Stavke navedene u ML4.a.; ili
 - b. Onesposobljavanje improviziranih eksplozivnih naprava (IED-ova).

Tehnička napomena:

Za potrebe ML4.b.2. ‚aktivnosti’ se odnosi na rukovanje, ispaljivanje, polaganje, nadzor, pražnjenje, detonaciju, aktiviranje, električno napajanje s jednokratnim radnim učinkom, zavaravanje, ometanje, odstranjivanje, otkrivanje, smetanje ili zbrinjavanje.

▼ **M5**

Napomena 1. ML4.b. uključuje:

- a. Mobilnu opremu za pretvaranje plina u tekuće stanje koja može proizvesti 1 000 kg ili više plina u tekućem stanju po danu;
- b. Ploveći električni provodni kabel za čišćenje magnetskih mina.

Napomena 2. ML4.b. ne odnosi se na ručne naprave koje su namijenjene isključivo za detekciju metalnih objekata i nemaju mogućnost razlikovanja mina od ostalih metalnih objekata.

c. Sustavi za zaštitu aviona od raketa (AMPS).

Napomena ML4.c. ne odnosi se na AMPS koji ima sve od navedenog:

- a. Bilo koji od sljedećih senzora za upozorenje na prisutnost projektila:
 1. Pasivne senzore s vršnim odzivom između 100-400 nm; ili
 2. Aktivne pulsirajuće Dopplerove senzore za upozorenje na prisutnost projektila;
- b. Sustave za stvaranje protumjera;
- c. Baklje, koje imaju i vidljiv i infracrveni trag, za ometanje projektila zemlja-zrak; i
- d. Ugrađen na „civilnom zrakoplovu” i koji ima sve od navedenog:
 1. AMPS je u funkciji samo na određenom „civilnom zrakoplovu” na kojem je ugrađen određeni AMPS i za kojeg je izdan bilo koji od sljedećih dokumenata:
 - a. Civilni certifikat tipa; ili
 - b. Odgovarajući dokument koji priznaje Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo (ICAO);
 2. AMPS koristi zaštitu za sprečavanje neovlaštenog pristupa „sofiveru”; i
 3. AMPS uključuje aktivni mehanizam koji onemogućuje funkciju sustava u slučaju njegova uklanjanja s „civilnog zrakoplova” na koji je ugrađen.

ML5. **Kontrola paljbe i pripadajuća oprema za uzbunjivanje i upozoravanje, kao i srodni sustavi, oprema za testiranje, uciljavanje i protumjere, kako slijedi, posebno konstruirana za vojnu uporabu, te za njih posebno konstruirane komponente i pribor:**

- a. Ciljnici oružja, računala za bombardiranje, sustavi za usmjerenje oružja i sustavi za upravljanje paljbom;
- b. Sustavi za određivanje položaja cilja, označivanje, određivanje daljine do cilja, promatranje ili praćenje; oprema za detekciju, prikupljanje podataka, prepoznavanje ili identifikaciju; te oprema za ugradnju senzora;
- c. Oprema za protuelektronsko djelovanje namijenjena sredstvima navedenima u ML5.a. ili ML5.b.;

Napomena Za potrebe ML5.c., oprema za protuelektronsko djelovanje uključuje i opremu za otkrivanje.

- d. Oprema za testiranje na terenu ili uciljavanje posebno namijenjena sredstvima navedenima u ML5.a., ML5.b. ili ML5.c.

▼ **M5****ML6. Kopnena vozila i komponente kako slijedi:**

POZOR Za opremu za navođenje i navigaciju vidi ML11.

- a. Kopnena vozila i njihove komponente posebno konstruirani ili modificirani za vojnu uporabu;

Tehnička napomena

Za potrebe ML6.a. izraz kopnena vozila uključuje i prikolice.

- b. Ostala kopnena vozila i komponente kako slijedi:

1. Vozila koja imaju sve od navedenog:

- a. Proizvedena ili opremljena materijalima koji pružaju balističku zaštitu razine III. (sukladno normi NIJ 0108.01 iz rujna 1985. godine ili usporedivoj nacionalnoj normi) ili veću;
- b. Transmisija koja omogućava istovremeni pogon i na prednjim i stražnjim kotačima, uključujući vozila koja radi veće nosivosti imaju dodatne kotače, bez obzira na to jesu li oni s pogonom ili ne;
- c. Brutomasu vozila (GVWR) veću od 4 500 kg; i
- d. Konstruirana ili modificirana za uporabu na neravnom terenu;

2. Komponente koje imaju sve od navedenog:

- a. Posebno konstruirane za vozila navedena u ML6.b.1.; i
- b. Pružaju balističku zaštitu razine III. (sukladno normi NIJ 0108.01 iz rujna 1985. godine ili usporedivoj nacionalnoj normi) ili veću.

POZOR Vidi također ML13.a.

Napomena 1. ML6.a. uključuje:

- a. *Tenkove i ostala vojna naoružana vozila te vojna vozila koja su opremljena nosačima za naoružanje ili opremom za postavljanje mina ili lansiranje projektila navedena u ML4.;*
- b. *Oklopna vozila;*
- c. *Amfibijska vozila i vozila za prelaženje dubokih vodenih površina;*
- d. *Vozila za izvlačenje i vozila za vuču ili prijevoz streljiva ili sustava oružja, kao i s tim povezanu opremu za rukovanje teretom.*

Napomena 2. Modifikacija kopnenog vozila za vojnu uporabu navedenog u ML6.a. podrazumijeva strukturnu, električnu ili mehaničku promjenu koja uključuje jednu ili više komponenti posebno konstruiranih za vojnu uporabu. Te komponente uključuju:

- a. *Zaštitu pneumatika izvedenu tako da pneumatici budu neprobojni za metke;*
- b. *Oklopnu zaštitu vitalnih dijelova (npr. spremnika goriva ili kabine vozila);*
- c. *Posebna pojačanja ili nosače oružja;*
- d. *Svjetla za noćnu vožnju.*

Napomena 3. ML6. ne odnosi se na civilna vozila konstruirana ili modificirana za prijevoz novca ili vrijednosti.

▼ **M5**

Napomena 4. ML6. ne odnosi se na vozila koja ispunjavaju sve navedeno:

- a. *Proizvedena su prije 1946. godine;*
- b. *Nemaju stavke navedene u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a i proizvedene nakon 1945. godine, osim reprodukcija originalnih komponenti ili pribora za vozilo; i*
- c. *Ne uključuju oružje navedeno u ML1., ML2. ili ML4., osim ako je neupotrebljivo i ako iz njega nije moguće ispaljivati projektile.*

ML7. **Kemijski ili biološki toksični agensi, „agensi za suzbijanje nereda”, radioaktivni materijali, pripadajuća oprema, komponente i materijali kako slijedi:**

a. Biološki agensi i radioaktivni materijali „prilagođeni uporabi u ratu” s namjenom stvaranja žrtava među ljudima i životinjama, degradiranja opreme ili oštećenja usjeva ili okoliša;

b. Agensi za kemijsko ratovanje, uključujući:

1. Nervne agense za kemijsko ratovanje:

a. O-alkil (jednak ili manji od C₁₀, uključujući cikloalkil), alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil)-fosfonofluoridati, kao što su:

Sarin (GB):O-izopropil metilfosfonofluoridat (CAS 107-44-8); i

Soman (GD):O-pinakolil metilfosfonofluoridat (CAS 96-64-0);

b. O-alkil (jednak ili manji od C₁₀, uključujući cikloalkil) N,N-dialkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosforamidocijanidati, kao što su:

Tabun (GA):O-etil N,N-dimetilfosforamidocijanidat (CAS 77-81-6);

c. O-alkil (H ili jednak ili manji od C₁₀, uključujući cikloalkil) S-2-dialkil (metil, etil, n-propil ili izopropil)-aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosfonotiolati i odgovarajuće alkalirane i protonirane soli, kao što su:

VX: O-etil S-2-diizopropilaminoetil metil fosfonotiolat (CAS 50782-69-9);

2. Kožni agensi za kemijsko ratovanje:

a. Sumporni otrovi, kao što su:

1. 2-kloroetilklorometilsulfid (CAS 2625-76-5);
2. Bis(2-kloroetil) sulfid (CAS 505-60-2);
3. Bis(2-kloroetiltio) metan (CAS 63869-13-6);
4. 1,2-bis (2-kloroetiltio) etan (CAS 3563-36-8);
5. 1,3-bis (2-kloroetiltio) -n-propan (CAS 63905-10-2);
6. 1,4-bis (2-kloroetiltio) -n-butan (CAS 142868-93-7);
7. 1,5-bis (2-kloroetiltio) -n-pentan (CAS 142868-94-8);

▼ M5

8. Bis (2-kloroetilmetil) eter (CAS 63918-90-1);
9. Bis (2-kloroetiltoetil) eter (CAS 63918-89-8);
- b. Luiziti, kao što su:
 1. 2-klorovinildikloroarsin (CAS 541-25-3);
 2. Tris (2-klorovinil) arsin (CAS 40334-70-1);
 3. Bis (2-klorovinil) kloroarsin (CAS 40334-69-8);
- c. Dušični otrovi, kao što su:
 1. HN1: bis (2-kloroetil) etilamin (CAS 538-07-8);
 2. HN2: bis (2-kloroetil) metilamin (CAS 51-75-2);
 3. HN3: tris (2-kloroetil) amin (CAS 555-77-1);
3. Agensi za onesposobljavanje u kemijskom ratovanju, kao što su:
 - a. 3-kinuklidinil benzilat (BZ) (CAS 6581-06-2);
4. Defolijanti namijenjeni kemijskom ratovanju, kao što su:
 - a. Butil 2-kloro-4-fluorofenoksiacetat (LNF);
 - b. 2,4,5-triklorofenoksiocetna kiselina (CAS 93-76-5) pomiješana s 2,4-diklorofenoksiocetnom kiselinom (CAS 94-75-7) (narančasti agens (CAS 39277-47-9));
- c. Binarni prekursori i ključni prekursori namijenjeni kemijskom ratovanju kako slijedi:
 1. Alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosfonil difluoridi, kao što su:

DF: metil fosfonildifluorid (CAS 676-99-3);
 2. O-alkil (H ili jednak ili manji od C₁₀, uključujući cikloalkil) 0-2-dialkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosfoniti i odgovarajuće alkilirane i protonirane soli, kao što su:

QL: O-etil-O-2-di-izopropilaminoetil metilfosfonit (CAS 57856-11-8);
 3. Klorosarin: O-izopropil metilfosfonokloridat (CAS 1445-76-7);
 4. Klorosoman: O-pinakolil metilfosfonokloridat (CAS 7040-57-5);
- d. „Agensi za suzbijanje nereda”, aktivne sastavne kemikalije i njihove kombinacije, uključujući:
 1. α-bromobenzenacetonitril, (bromobenzil cijanid) (CA) (CAS 5798-79-8);
 2. [(2-klorofenil) metilen] propanedinitril, (o-klorobenzilidene-malononitril) (CS) (CAS 2698-41-1);
 3. 2-kloro-1-feniletanon, fenilacil klorid (ω-kloroacetofenon) (CN) (CAS 532-27-4);
 4. Dibenz-(b,f)-1,4-oksazefin (CR) (CAS 257-07-8);

▼ M5

5. 10-kloro-5,10-dihydrofenarsazin, (fenarsazin-klorid), (Adam-sit), (DM) (CAS 578-94-9);
6. N-nonanomorfolin, (MPA) (CAS 5299-64-9);

Napomena 1. *ML7.d. ne odnosi se na „agense za suzbijanje nereda” koji su pojedinačno pakirani u svrhu samoobrane.*

Napomena 2. *ML7.d. ne odnosi se na aktivne sastavne kemi-kalije i njihove kombinacije identificirane i paki-rane za proizvodnju hrane ili u medicinske svrhe.*

- e. Oprema posebno konstruirana ili modificirana za vojnu uporabu, posebno konstruirana ili modificirana za raspršivanje bilo čega od navedenog i za nju posebno konstruirane kompo-nente:

1. Materijali ili agensi navedeni u ML7.a., ML7.b. ili ML7.d.;
ili
2. Agensi za kemijsko ratovanje sastavljeni od prekursora navedenih u ML7.c.

- f. Oprema za zaštitu i dekontaminaciju, posebno konstruirana ili modificirana za vojnu uporabu, komponente i kemijske smjese, kako slijedi:

1. Oprema posebno konstruirana ili modificirana za obranu od materijala navedenih u ML7.a., ML7.b. ili ML7.d. i za nju posebno konstruirane komponente;
2. Oprema posebno konstruirana ili modificirana za dekontami-naciju objekata kontaminiranih materijalima navedenima u ML7.a. i ML7.b. i za nju posebno konstruirane komponente;
3. Kemijske smjese posebno razvijene ili oblikovane za dekon-taminaciju objekata kontaminiranih materijalima navedenima u ML7.a. ili ML7.b.;

Napomena *ML7.f.1. uključuje:*

a. Rashladne jedinice posebno konstruirane ili modificirane za nuklearno, biološko ili kemijsko filtriranje;

b. Zaštitnu odjeću.

POZOR *Za civilne zaštitne maske, zaštitnu i dekontami-nacijsku opremu vidi također stavku IA004 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.*

- g. Oprema, posebno konstruirana ili modificirana za vojnu uporabu, izrađena ili modificirana za pronalaženje ili identifi-kaciju materijala navedenih u ML7.a., ML7.b. ili ML7.d., i za nju posebno konstruirane komponente;

Napomena *ML7.g. ne odnosi se na dozimetre za osobnu dozi-metriju.*

POZOR *Vidi također stavku IA004 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.*

- h. „Biopolimeri” posebno namijenjeni ili prerađeni za otkrivanje ili identifikaciju agensa za kemijsko ratovanje navedenih u ML7.b. i kultura posebnih stanica koje se koriste za njihovu proizvodnju;

▼ M5

- i. „Biokatalizatori” za dekontaminaciju ili razgradnju agensa za kemijsko ratovanje i njihovi biološki sustavi kako slijedi:
1. „Biokatalizatori” posebno namijenjeni za dekontaminaciju ili razgradnju agensa za kemijsko ratovanje navedenih u ML7.b. i koji su rezultat usmjerene laboratorijske selekcije ili genetske manipulacije bioloških sustava;
 2. Biološki sustavi koji sadrže genetske informacije koje su specifične za proizvodnju „biokatalizatora” navedenih u ML7.i.1. kako slijedi:
 - a. „Ekspresijski vektori”;
 - b. Virusi;
 - c. Kulture stanica.

Napomena 1. ML7.b. i ML7.d. ne odnose se na sljedeće:

- a. Cijanogen klorid (CAS 506-77-4). Vidi stavku 1C450.a.5. na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom;
- b. Cijanovodičnu kiselinu (CAS 74-90-8);
- c. Klor (CAS 7782-50-5);
- d. Karbonil klorid (fosgen) (CAS 75-44-5). Vidi stavku 1C450.a.4. na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom;
- e. Difosgen (triklorometil-kloroformat) (CAS 503-38-8);
- f. Ne upotrebljava se od 2004.;
- g. Ksilil bromid, orto: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);
- h. Benzil bromid (CAS 100-39-0);
- i. Benzil jodid (CAS 620-05-3);
- j. Bromo aceton (CAS 598-31-2);
- k. Cijan bromid (CAS 506-68-3);
- l. Bromo metiletiketon (CAS 816-40-0);
- m. Kloro aceton (CAS 78-95-5);
- n. Etil jodoacetat (CAS 623-48-3);
- o. Jodo aceton (CAS 3019-04-3);
- p. Kloropikrin (CAS 76-06-2). Vidi stavku 1C450.a.7. na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom.

Napomena 2. Kulture stanica i biološki sustavi navedeni u ML7.h. i ML7.i.2. isključivi su i te stavke ne odnose se na stanice ili biološke sustave za civilne svrhe kao što su poljoprivreda, farmacija, medicina, veterinarstvo, okoliš, zbrinjavanje otpada ili industrija hrane.

▼M5

ML8. **„Energetski materijali” i odgovarajuće supstancije kako slijedi:**

POZOR 1. Vidi također stavku 1C011 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.

POZOR 2. Za punjenja i uređaje, vidi ML4. i stavku 1A008 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.

Tehničke napomene

1. Za potrebe ML8., smjesa se odnosi na sastav dviju ili više supstancija u kojoj je barem jedna supstancija navedena u podstavkama ML8.

2. Bilo koja supstancija navedena u podstavkama ML8. kontrolira se po ovom popisu čak i kada se koristi za neke druge primjene od onih navedenih. (npr. TAGN se uglavnom koristi kao eksploziv, ali se može koristiti ili kao gorivo ili kao oksidator.)

3. Za potrebe ML8., veličina čestice je srednji promjer čestice na bazi mase ili volumena. Pri uzorkovanju i određivanju veličine čestice koristit će se međunarodne ili jednakovrijedne nacionalne norme.

a. „Eksplozivi” i njihove smjese kako slijedi:

1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroksan ili 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksid) (CAS 97096-78-1);

2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetrazolato) tetra amin-kobalt (III.) perklorat) (CAS 117412-28-9);

3. CL-14 (diamino dinitrobenzofuroksan ili 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksid) (CAS 117907-74-1);

4. CL-20 (HNIW ili heksanitroheksaazaisowurtzitan) (CAS 135285-90-4); klatrati od CL-20 (vidi također ML8.g.3. i g.4. za njegove „prekursore”);

5. CP (2-(5-cijanotetrazolato) penta amin-kobalt (III.) perklorat) (CAS 70247-32-4);

6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetilen, FOX7) (CAS 145250-81-3);

7. DATB (diaminotrinitrobenzen) (CAS 1630-08-6);

8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazin);

9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropirazin-1-oksid, PZO) (CAS 194486-77-6);

10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-heksanitrobifenil ili dipikramid) (CAS 17215-44-0);

11. DNGU (DINGU ili dinitroglukoluril) (CAS 55510-04-8);

12. Furazani kako slijedi:

a. DAAOF (DAAF, DAAFox ili diaminoazoksifurazan);

b. DAAzF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);

13. HMX i derivati (vidi također ML8.g.5. za njegove „prekursore”) kako slijedi:

a. HMX (ciklotetrametilenettranitramin, oktahidro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazin,1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazaciklooktan, oktogen ili octogene) (CAS 2691-41-0);

b. difluoroaminirani analozi HMX;

c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabiciklo [3,3,0]-oktanon-3,tetranitrosemiglikuril ili keto-bicklik HMX) (CAS 130256-72-3);

▼ M5

14. HNAD (heksanitroadamantan) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (heksanitrostilben) (CAS 20062-22-0);
16. Imidazoli kako slijedi:
 - a. BNNII (oktahidro-2,5-bis(nitroimino)imidazo[4,5-d]imidazol);
 - b. DNI (2,4-dinitroimidazol) (CAS 5213-49-0);
 - c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazol);
 - d. NTDNIA (N-(2-nitrotriazolo)-2,4-dinitroimidazol);
 - e. PTIA (1-pikril-2,4,5-trinitroimidazol);
17. NTNMH (1-(2-nitrotriazolo)-2-dinitrometilen hidrazin);
18. NTO (ONTA ili 3-nitro-1,2,4-triazol-5-jedan) (CAS 932-64-9);
19. Polinitrokubani s više od četiri dušične grupe;
20. PYX (2,6-Bis(pikrilamino)-3,5-dinitropiridin) (CAS 38082-89-2);
21. RDX i derivati kako slijedi:
 - a. RDX (ciklotrimetilenetrinitramin, ciklonit, T4, heksahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-1,3,5-triazin, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triaza-cikloheksan, heksogen ili hexogene) (CAS 121-82-4);
 - b. Keto-RDX (K-6 ili 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacikloheksanon) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (triaminoguanidinenitrat) (CAS 4000-16-2);
23. TATB (triaminotrinitrobenzen) (CAS 3058-38-6) (vidi također ML8.g.7. za njegove „prekursore”);
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoramin) oktahidro-1,5-dinitro-1,5-diazocin);
25. Tetrazoli kako slijedi:
 - a. NTAT (nitrotriazol aminotetrazol);
 - b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazol);
26. Tetril (trinitrofenilmetilnitramin) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadekalin) (CAS 135877-16-6)(vidi također ML8.g.6. zanjegove „prekursore”);
28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidin)(CAS 97645-24-4)(vidi također ML8.g.2. zanjegove „prekursore”);
29. TNGU (SORGUYL ili tetranitroglikoluril)(CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-piridazino[4,5-d]piridazin) (CAS 229176-04-9);
31. Triazini kako slijedi:
 - a. DNAM (2-oksi-4,6-dinitroamino-s-triazin) (CAS 19899-80-0);
 - b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahidro-1,3,5-triazin) (CAS 130400-13-4);

▼ M5

32. Triazoli kako slijedi:
 - a. 5-azido-2-nitrotriazol;
 - b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazino-1,2,4-triazol dini-tramid) (CAS 1614-08-0);
 - c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazol);
 - d. BDNTA ([bis-dinitrotriazol]amin);
 - e. DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazol) (CAS 30003-46-4);
 - f. DNBT (dinitrobistriazol) (CAS 70890-46-9);
 - g. Ne upotrebljava se od 2010.;
 - h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriazolo) 3,5-dinitrotriazol);
 - i. PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazol);
 - j. TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazol) (CAS 25243-36-1);
 33. Eksplozivi koji nisu navedeni drugdje u ML8.a. i koji imaju bilo što od sljedećeg:
 - a. Brzinu detonacije veću od 8 700 m/s na maksimalnoj gustoći; ili
 - b. Tlak detonacije veći od 34 GPa (340 kbar);
 34. Ne upotrebljava se od 2013.
 35. DNAN (2,4-dinitroanizol) (CAS 119-27-7);
 36. TEX (4,10-dinitro-2,6,8,12-tetraoksa-4,10-diazaizovurcitan)
 37. GUDN (Guanylurea dinitramid) FOX-12 (CAS 217464-38-5)
 38. Tetrazini, kako slijedi:
 - a. BTAT (Bis(2,2,2-trinitroetil)-3,6-diaminotetrazin);
 - b. LAX-112 (3,6-diamino-1,2,4,5-tetrazin-1,4-dioksid);
 39. Energetski ionski materijali koji se tope na temperaturi između 343 K (70 °C) i 373 K (100 °C) i s brzinom detonacije većom od 6 800 m/s ili s tlakom detonacije većim od 18 GPa (180 kbar);
- b. „Pogonska goriva” kako slijedi:
1. Bilo koje kruto „pogonsko gorivo” teoretskog specifičnog impulsa (u standardnim uvjetima) većeg od:
 - a. 240 sekundi za nemetalizirano, nehalogenizirano „pogonsko gorivo”;
 - b. 250 sekundi za nemetalizirano, halogenizirano „pogonsko gorivo”; ili
 - c. 260 sekundi za metalizirano „pogonsko gorivo”;
 2. Ne upotrebljava se od 2013.
 3. „Pogonska goriva” koja imaju vrijednost konstante snage veću od 1 200 kJ/kg;
 4. „Pogonska goriva” koja mogu podnijeti stabilnu linearnu brzinu gorenja veću od 38 mm/s u standardnim uvjetima (izmjereno u obliku inhibiranog uzorka) pri tlaku od 6,89 MPa (68,9 bar) i 294 K (21 °C);
 5. Elastomerom modificirano lijevano dvobazno „pogonsko gorivo” (EMCDB) čija je deformacija pri najvećem napre-zanju veća od 5 % na 233 K (-40 °C);
 6. Bilo koje „pogonsko gorivo” koje sadrži supstancije navedene u ML8.a.
 7. „Pogonsko gorivo” koje nije navedeno nigdje drugdje u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, a posebno je konstruirano za vojnu uporabu;

▼ M5

c. „Pirotehnika”, goriva i pripadajuće supstancije, kako slijedi, te njihove smjese:

1. Avionska goriva posebno pripremljena za vojne svrhe;

Napomena Avionska goriva navedena u ML8.c1. gotovi su proizvodi, a ne njihovi sastojci.

2. Alan (aluminijски hidrid) (CAS 7784-21-6);

3. Karborani; dekarboran (CAS 17702-41-9); pentaborani (CAS 19624-22-7 i 18433-84-6) i njihovi derivati;

4. Hidrazin i derivati, kako slijedi (vidi također ML8.d.8. i d.9. za oksidiranje hidrazinskih derivata):

a. Hidrazin (CAS 302-01-2) koncentracije od 70 % ili veće;

b. Monometil hidrazin (CAS 60-34-4);

c. Simetrični dimetil hidrazin (CAS 540-73-8);

d. Nesimetrični dimetil hidrazin (CAS 57-14-7);

Napomena ML8.c.4.a. ne odnosi se na hidrazinske „smjese” koje su posebno napravljene za zaštitu od korozije.

5. Metalna goriva, smjese goriva ili „pirotehničke” smjese u obliku čestica, bez obzira na to jesu li sferične, atomizirane, sferoidne, pločaste ili mljevene, proizvedene od materijala koji sadrži 99 % ili više:

a. Metala i njihovih smjesa, kako slijedi:

1. Berilij (CAS 7440-41-7) veličine čestica manje od 60µm;

2. Željezni prah (CAS 7439-89-6) veličine čestica od 3 µm ili manje, proizveden redukcijom željeznog oksida vodikom;

b. Smjese koje sadržavaju bilo što od sljedećeg:

1. Cirkonij (CAS 7440-67-7), magnezij (CAS 7439-95-4) ili njihove legure čestica veličine manje od 60 µm; ili

2. Bor (CAS 7440-42-8) ili borov karbid (CAS 12069-32-8), čistoće 85 % ili veće te veličine čestica manje od 60 µm;

Napomena 1. ML8.c.5. odnosi se na eksplozive i goriva, bez obzira na to jesu li metali ili legure sažeti u aluminiju, magneziju, cirkoniju ili beriliju.

Napomena 2. ML8.c.5.b. odnosi se samo na metalna goriva u obliku čestica ako su miješana s drugim supstancijama radi stvaranja smjese pripremljene za vojnu uporabu, kao što su sustavi za tekuća ili gusta goriva, krute pogonske tvari ili pirotehničke smjese.

Napomena 3. ML8.c.5.b.2. ne odnosi se na bor i borov karbid obogaćen borom-10 (20 % ili više ukupnog sadržaja bora-10).

▼ M5

6. Vojni materijali koji sadrže zgušnjivače za ugljikovodična goriva posebno napravljena za uporabu u bacačima plamena ili zapaljivom streljivu kao što su metalni stearati (npr. oktal (CAS 637-12-7)) ili palmitati;
7. Perklorati, klorati i kromati spojeni s metalom u prahu ili drugim komponentama visokoenergetskog goriva;
8. Sferični ili sferoidni aluminijski prah (CAS 7429-90-5) veličine čestica 60 µm ili manje i proizveden od materijala koji sadržava 99 % ili više aluminija;
9. Titanij subhidrid (TiH_n) stehiometrijskog ekvivalenta n = 0,65 – 1,68;
10. Tekuća goriva s visokom gustoćom energije koja nisu navedena u ML8.c.1., kako slijedi:
 - a. Miješana goriva koja sadrže i kruta i tekuća goriva (npr. borova smjesa), čija je gustoća energije na bazi mase 40 MJ/kg ili veća;
 - b. Druga goriva visoke gustoće energije i dodaci za goriva (npr. kuban (C8H8), ionske otopine, JP-7, JP-10), čija je gustoća energije na bazi obujma 37,5 GJ po kubičnom metru ili veća, mjereno pri temperaturi od 293 K (20 °C) i tlaku od 1 atmosfere (101,325 kPa);

Napomena ML8.c.10.b. ne odnosi se na JP-4, JP-8, fosilna rafinirana goriva ili biogoriva ili goriva za motore certificirane za uporabu u civilnom zrakoplovstvu.
11. „Pirotehnički” ili piroforni materijali kako slijedi:
 - a. „Pirotehnički” ili piroforni materijali, napravljeni posebno za povećanje ili nadzor proizvodnje energije zračenja u bilo kojem dijelu IR spektra;
 - b. Smjese magnezija, politetrafluoretilena (PTFE) i viniliden difluorid heksafluoropropilen kopolimera (npr. MTV);
12. Smjese goriva, „pirotehničke” smjese ili „energetski materijali” koji nisu navedeni drugdje u ML8., a koji imaju sve niže navedene značajke:
 - a. Sadrže više od 0,5 % čestica bilo čega od sljedećeg:
 1. Aluminija;
 2. Berilija;
 3. Bora;
 4. Cirkonija;
 5. Magnezija; ili
 6. Titana;
 - b. Čestice navedene u ML8.c.12.a veličine manje od 200 nm u bilo kojem smjeru: i
 - c. Čestice navedene u ML8.c.12.a. sa sadržajem metala od 60 % ili više;
- d. Oksidatore i njihove smjese kako slijedi:
 1. ADN (amonijev dinitramid ili SR 12) (CAS 140456-78-6);
 2. AP (amonijev perklorat) (CAS 7790-98-9);
 3. Smjese sastavljene od fluora i bilo kojeg od sljedećih sastojaka:
 - a. Ostalih halogena;
 - b. Kisika; ili

▼ M5

c. Dušika;

Napomena 1. ML8.d.3. ne odnosi se na klorov trifluorid (CAS 7790-91-2).

Napomena 2. ML8.d.3. ne odnosi se na dušikov trifluorid (CAS 7783-54-2) u plinovitom stanju.

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidini) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (hidroksilamonij nitrat) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (hidroksilamonij perklorat) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (hidrazinij nitroformat) (CAS 20773-28-8);
8. Hidrazin nitrat (CAS 37836-27-4);
9. Hidrazin perklorat (CAS 27978-54-7);
10. Tekući oksidatori koji su sastavljeni od ili koji sadrže inhibiranu crvenu dimeću dušičnu kiselinu (IRFNA) (CAS 8007-58-7);

Napomena ML8.d.10. ne odnosi se na neinhibiranu dimeću dušičnu kiselinu.

e. Veziva, plastifikatori, monomeri, polimeri, kako slijedi:

1. AMMO (azidometilmetiloksetan i njegovi polimeri) (CAS 90683-29-7) (vidi također ML8.g.1. za njegove „prekursorre”);
2. BAMO (bisazidometiloksetan i njegovi polimeri) (CAS 17607-20-4) (vidi također ML8.g.1. za njegove „prekursorre”);
3. BDNPA (bis (2,2-dinitropropil)acetal) (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF (bis (2,2-dinitropropil)formal) (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (butanetrioltrinitrat) (CAS 6659-60-5) (vidi također ML8.g.8. za njegove „prekursorre”);
6. Energetski monomeri, plastifikatori ili polimeri posebno napravljeni za vojnu uporabu koji sadrže bilo što od sljedećeg:
 - a. Dušične skupine;
 - b. Azido skupine;
 - c. Nitratne skupine;
 - d. Nitrazne skupine; ili
 - e. Difluoroamino skupine;
7. FAMA0 (3-difluoroaminometil-3-azidometil oksetan) i njegovi polimeri;
8. FEFO (bis-(2-fluoro-2,2-dinitroetil)formal) (CAS 17003-79-1);
9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-heksafluoropentan-1,5-diol formal) (CAS 376-90-9);
10. FPF-3 (poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-tri-fluorometil-3-oksaheptan-1,7-diol formal);
11. GAP (glicidilazid polimer) (CAS 143178-24-9) i njegovi derivati;
12. HTPB (polibutadien s hidroksil završecima) s funkcionalnošću hidroksila jednakom ili većom od 2,2 i manjom ili jednakom 2,4, hidroksilne vrijednosti manje od 0,77 meq/g te viskoznosti na 30 °C manjeg od 47 P (CAS 69102-90-5);
13. Poli(epiklorohidrin) s funkcionalnim alkoholnim grupama s molekularnih masama manjih od 10 000, i to:
 - a. Poli(epiklorohidrin diol);
 - b. Poli(epiklorohidrin triol);
14. NENA-ovi (nitrateilnitramin spojevi) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 i 85954-06-9);
15. PGN (Poli-GLYN, poliglicidilinitrat ili poli(nitratometil oksiran) (CAS 27814-48-8);

▼ M5

16. Poli-NIMMO (poli nitratometilmetiloksetan), poli-NMMO ili poli(3-nitratometil-3-metiloksetan) (CAS 84051-81-0);
 17. Polinitroortokarbonati;
 18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluoroamino)etoksi] propan ili tris vinoksi propan adukt) (CAS 53159-39-0);
 19. 4,5 diazidometil-2-metil-1,2,3-triazol (iso- DAMTR);
 20. PNO (Poli(3-nitrato oksetan));
- f. „Aditivi”, kako slijedi:
1. Bazni bakarni salicilat (CAS 62320-94-9);
 2. BHEGA (bis-(2-hidroksietil)glikolamid) (CAS 17409-41-5);
 3. BNO (butadienenitrileoksid);
 4. Derivati ferocena kako slijedi:
 - a. Butacen (CAS 125856-62-4);
 - b. Katocen (2,2-bis-etilferocenil propan) (CAS 37206-42-1);
 - c. Ferocen karboksilne kiseline i esteri ferocen karboksilne kiseline;
 - d. n-butil-ferocen (CAS 31904-29-7);
 - e. Ostali slični derivati aduciranog polimer ferocena koji nisu navedeni drugdje u ML8.f.4.;
 - f. Etil ferocen (CAS 1273-89-8);
 - g. Propil ferocen;
 - h. Pentil ferocen (CAS 1274-00-6);
 - i. Dciklopentil ferocen;
 - j. Dcikloheksil ferocen;
 - k. Dietil ferocen (CAS 1273-97-8);
 - l. Dipropil ferocen;
 - m. Dibutil ferocen (CAS 1274-08-04);
 - n. Diheksil ferocen (CAS 93894-59-8);
 - o. Acetil ferocen (CAS 1271-55-2)/1,1'-diacetil ferocen (CAS 1273-94-5);
 5. Olovni beta-rezorcilat (CAS 20936-32-7);
 6. Olovni citrat (CAS 14450-60-3);
 7. Olovno-bakreni helati beta-rezorcilata ili salicilata (CAS 68411-07-4);
 8. Olovni maleat (CAS 19136-34-6);
 9. Olovni salicilat (CAS 15748-73-9);
 10. Olovni stanat (CAS 12036-31-6);
 11. MAPO (tris-1-(2-metil)aziridinil fosfin oksid) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metil aziridinil) 2-(2-hidroksipropanoksi) propilamino fosfin oksid); i drugi MAPO derivati;
 12. Metil BAPO (bis(2-metil aziridinil) metilamino fosfin oksid) (CAS 85068-72-0);
 13. N-metil-p-nitroanilin (CAS 100-15-2);
 14. 3-nitraza-1,5-pentan diizocijanat (CAS 7406-61-9);
 15. Agensi organometalnih spojeva, kako slijedi:
 - a. neopentil[dialil]oksi, tri[dioktil]fosfato-titanat (CAS 103850-22-2); poznat i kao titanij IV, 2,2[bis 2-propenolato-metil, butanolato, tris (dioktil) fosfato] (CAS 110438-25- 0); ili LICA 12 (CAS 103850-22-2);
 - b. Titanij IV, [(2-propenolato-1) metil, n-propanolatometil] butanolato-1, tris[dioktil] pirofosfat ili KR3538;

▼ M5

- c. Titanij IV, [(2-propenolato-1) metil, n-propanolatometil] butanolato-1, tris(dioktil)fosfat;
16. Policijanodifluoroaminoetilenoksid;
17. Vezivni agensi kako slijedi:
- a. 1,1R,1S-trimezoil-tris(2-etilaziridin) (HX-868, BITA) (CAS 7722-73-8);
- b. Polifunkcionalni aziridin amidi s izoftalnom, trimezin-skom, izocijanurnom ili trimetiladipinskom strukturom i 2-metil ili 2-etil skupinom na aziridinskoj grupi;
- Napomena ML.8.f.17.b. uključuje:*
- a. 1,1H-izoftaloil-bis(2-metilaziridin)(HX-752) (CAS 7652-64-4);
- b. 2,4,6-tris(2-etil-1-aziridinil)-1,3,5-triazin (HX-874) (CAS 18924-91-9);
- c. 1,1'-trimetiladipoil-bis(2-etilaziridin) (HX-877) (CAS 71463-62-2).
18. Propilenimin (2-metilaziridin) (CAS 75-55-8);
19. Iznimno fini željezni oksid (Fe₂O₃) (CAS 1317-60-8) specifične površine veće od 250 m²/g i prosječne veličine čestica od 3,0 nm ili manje;
20. TEPAN (tetraetilenpentaaminakrilonitril) (CAS 68412-45-3); cijanoetilirani poliamini i njihove soli;
21. TEPANOL (tetraetilenpentaaminakrilonitrilglicidol) (CAS 68412-46-4); cijanoetilirani poliamini aducirani glicidolom i njihovim solima;
22. TPB (trifenil bizmut) (CAS 603-33-8);
23. TEPB (tris (etoksifenil) bizmut) (CAS 90591-48-3);
- g. „Prekursori” kako slijedi:

POZOR U ML8.g. upućivanja se odnose na „energetske materijale” proizvedene od ovih supstancija.

1. BCMO (bisklorometiloksetan) (CAS 142173-26-0) (vidi također ML8.e.1. i e.2.);
2. Dinitroazetidid-t-butil sol (CAS 125735-38-8) (vidi također ML8.a.28.);
3. derivati heksaazaizovurcitanana, uključujući HBIW (heksabenzilheksaazaizovurcitan) (CAS 124782-15-6) (vidi također ML8.a.4.) i TAIW (tetraacetildibenzilheksaazaizovurcitan) (CAS 182763-60-6) (vidi također ML8.a.4.);
4. Ne upotrebljava se od 2013.;
5. TAT (1,3,5,7 tetraacetil-1,3,5,7-tetraaza ciklooktan) (CAS 41378-98-7) (vidi također ML8.a.13.);
6. 1,4,5,8-tetraazadekalin (CAS 5409-42-7) (vidi također ML8.a.27.);
7. 1,3,5-triklorobenzen (CAS 108-70-3) (vidi također ML8.a.23.);
8. 1,2,4-trihidroksibutan (1,2,4-butanetriol) (CAS 3068-00-6) (vidi također ML8.e.5.);
9. DADN (1,5-diacetil-3,7-dinitro-1, 3, 5, 7-tetraaza-ciklooktan) (vidi također ML8.a.13.).

Napomena 1. ML8. ne odnosi se na sljedeće supstancije, osim ako su spojene ili pomiješane s „energetskim materijalima” navedenim u ML8.a. ili metalima u prahu iz ML8.c.:

- a. Amonijev pikrat (CAS 131-74-8);
- b. Crni barut;
- c. Heksanitrodifenilamin (CAS 131-73-7);
- d. Difluoroamin (CAS 10405-27-3);

▼ M5

- e. Dušični škrob (CAS9056-38-6);
- f. Kalijev nitrat (CAS 7757-79-1);
- g. Tetranitronaftalen;
- h. Trinitroanisol;
- i. Trinitronaftalen;
- j. Trinitroksilen;
- k. N-pirolidinon; 1-metil-2-pirolidinon (CAS 872-50-4);
- l. Dioktilmaleat (CAS 142-16-5);
- m. Etilheksilakrilat (CAS 103-11-7);
- n. Trietilaluminij (TEA)(CAS 97-93-8), trimetilaluminij (TMA) (CAS 75-24-1) i ostali pirofori metalni alkili i arili litija, natrija, magnezija, cinka ili bora;
- o. Nitroceluloza (CAS 9004-70-0);
- p. Nitroglicerol (ili gliceroltrinitrat, trinitroglicerol) (NG) (CAS 55-63-0);
- q. 2,4,6-trinitrotoluen (TNT) (CAS 118-96-7);
- r. Etilendiamindinitrat (EDDN) (CAS 20829-66-7);
- s. Pentaeritritoltetranitrat (PETN) (CAS 78-11-5);
- t. Olovni azid (CAS 13424-46-9), normalni olovni stifnat (CAS 15245-44-0) i osnovni olovni stifnat (CAS 12403-82-6) i inicijalni eksplozivi ili inicijalne smjese koje sadrže azide ili spojeve azida;
- u. Trietileneglikoldinitrat (TEGDN) (CAS 111-22-8);
- v. 2,4,6-trinitrorezorcinol (stifninska kiselina) (CAS 82-71-3);
- w. Dietildifenil urea (CAS 85-98-3); dimetildifenil urea (CAS 611-92-7); metiletildifenil urea [Centraliti];
- x. N,N-difenilurea (nesimetrična difenilurea) (CAS 603-54-3);
- y. Metil-N,N-difenilurea (metilna nesimetrična difenilurea) (CAS 13114-72-2);
- z. Etil-N,N-difenilurea (etilna nesimetrična difenilurea) (CAS 64544-71-4);
- aa. 2-nitrodifenilamin (2-NDPA) (CAS 119-75-5);
- bb. 4-nitrodifenilamin (4-NDPA) (CAS 836-30-6);
- cc. 2,2-klorovinildikloroarsin (CAS 918-52-5);
- dd. Nitroguanidin (CAS 556-88-7) (vidi IC011.d. na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom).

Napomena 2. ML8. ne odnosi se na amonijev perklorat (ML8.d.2.), NTO (ML8.a.18.) ili katocen (ML8.f.4.b.) i ispunjava sve od sljedećih elemenata:

- a. Posebno oblikovan i napravljen za uređaje za proizvodnju plina u civilnoj uporabi;
- b. Spojen ili pomiješan, s neaktivnim duroplastičnim vezivima ili plastifikatorima i s masom manjom od 250 g;
- c. S najviše 80 % amonijevog perklorata (ML8.d.2.) u masi aktivnog materijala;
- d. Koji sadrži najviše 4 g NTO-a (ML8.a.18.); i
- e. Koji sadrži najviše 1 g katocena (ML8.f.4.b.).

▼ **M5**

ML9. **Ratna plovila (površinska ili podvodna), specijalna mornarička oprema, pribor, komponente i ostala površinska plovila, kako slijedi:**

N.B. Za opremu za navođenje i navigaciju, vidi ML11.

a. Plovila i komponente, kako slijedi:

1. Plovila (površinska ili podvodna) posebno projektirana ili modificirana za vojnu uporabu, bez obzira na trenutno stanje popravka ili ispravnosti i bez obzira sadrže li oružne sustave ili oklop te trup ili dijelove trupa takvih plovila, i njihove komponente posebno projektirane za vojnu uporabu;
2. Površinska plovila, osim onih navedenih u ML9.a.1., koji imaju bilo što od sljedećeg, učvršćeno ili integrirano u plovilo:
 - a. Automatsko oružje navedeno u ML1., kalibra 12,7 mm ili većeg, ili oružje navedeno u ML2., ML4., M112., ili ML19. ili „nastavke” ili čvrste točke takvog oružja;

Tehnička napomena

„Nastavci” se odnose na nastavke na oružju ili strukturno ojačanje u svrhu ugradnje oružja.

b. Sustave za upravljanje paljbom navedene u ML5.;

c. Sa svime od navedenog:

1. „Kemijska, biološka, radiološka ili nuklearna (KBRN) zaštita”; i
2. „Sustav orošavanja ili ispiranja” konstruiran za dekontaminaciju; ili

Tehničke napomene

1. „KBRN zaštita” je samostalni unutarnji prostor sa značajkama kao što su prekomjerni tlak, izolacija ventilacijskih sustava, ograničeni ventilacijski otvori s KBRN filtrima i ograničen broj točaka za pristup osoblja koji uključuje zračne komore.

2. „Sustav orošavanja ili ispiranja” je sustav raspršivanja morske vode koji istodobno ispire vanjski dio nadgrađa i palubu plovila.

d. Oružane sustave za protumjere navedene u ML4.b., ML5.c. ili ML11.a. i koji imaju bilo što od sljedećeg:

1. „KBRN zaštitu”;
2. Trup plovila i nadgrađe, posebno projektirane za smanjivanje radarskog odraza;
3. Sredstva za smanjivanje termalne zamjetljivosti (npr. sustav za hlađenje ispušnih plinova), osim posebno konstruiranih za povećanje opće učinkovitosti elektrana ili smanjivanje utjecaja na okoliš; ili
4. Sustav za zaštitu od magnetskih mina projektiran za smanjivanje magnetske zamjetljivosti cijelog plovila;

b. Motori i pogonski sustavi, posebno konstruirani za vojnu uporabu i njihove komponente, posebno konstruirane za vojnu uporabu, kako slijedi:

1. Dizelski motori posebno konstruirani za podmornice i koji imaju sve sljedeće značajke:
 - a. Izlaznu snagu od 1,12 MW (1 500 KS) ili veću; i
 - b. Rotacijsku brzinu od 700 okretaja u minuti ili veću;
2. Električni motori posebno konstruirani za podmornice i koji imaju sve niže navedene značajke:
 - a. Izlaznu snagu veću od 0,75 MW (1 000 KS);
 - b. Sposobnost brzog preusmjerenja unatrag;

▼ **M5**

- c. Hlađenje tekućinom; i
 - d. Potpuno su zatvoreni;
3. Nemagnetni dizelski motori koji imaju sljedeće značajke:
- a. Izlaznu snagu od 37,3 kW (50 KS) ili veću; i
 - b. Nemagnetni udio veći od 75 % ukupne mase;
4. „Pogonski sustavi neovisni o zraku” (AIP), posebno konstruirani za podmornice;

Tehnička napomena

„Pogonski sustav neovisan o zraku” (AIP) omogućuje podmornici da se u podvodnoj vožnji služi svojim pogonskim sustavom bez upotrebe atmosferskog kisika dulje nego što bi to inače omogućavale baterije. Za potrebe ML9.b.4., AIP ne uključuje nuklearnu energiju.

- c. Podvodne naprave za otkrivanje, posebno konstruirane za vojnu uporabu, opremu za njihov nadzor i njihove komponente, posebno konstruirane za vojnu uporabu;
- d. Protupodmorničke mreže i protutorpedne mreže, posebno konstruirane za vojnu uporabu;
- e. Ne upotrebljava se od 2003.;
- f. Sredstva za probijanje trupa i priključci, posebno konstruirani za vojnu uporabu, koji omogućuju interakciju s vanjskom opremom plovila, i njihove komponente, posebno konstruirane za vojnu uporabu;

Napomena *ML9.f. uključuje priključke za plovila, s jednim ili više vodiča, koaksijalne ili valovodne, probijače trupa za plovila, pri čemu oba mogu ostati nepropusna te zadržati tražene karakteristike na morskim dubinama koje prelaze 100 m; i priključke s optičkim vlaknima te optičke probijače trupa, posebno konstruirane za prijenos „laserske” zrake bez obzira na dubinu. ML9.f. ne odnosi se na običnu pogonsku osovinu ni na hidrodinamičko upravljanje probijačima trupa.*

- g. Tihi ležajevi, njihove komponente i oprema koja sadrži takve ležajeve, posebno konstruirani za vojnu uporabu, koji imaju sve sljedeće značajke:
 - 1. Plinski ili magnetski ovjes;
 - 2. Aktivno nadziranje vidljivosti; ili
 - 3. Kontrolu reduciranja vibracija.

ML10. **„Zrakoplov”, „vozila lakša od zraka”, bespilotne letjelice, zrakoplovni motori i „zrakoplovna” oprema, pripadajuća oprema i komponente, posebno izrađene ili modificirane za vojnu uporabu, kako slijedi:**

POZOR *Za opremu za navođenje i navigaciju, vidi ML11.*

▼ **M5**

- a. „Zrakoplov” s posadom i „vozila lakša od zraka” te posebno konstruirane komponente za njih;
- b. Ne upotrebljava se od 2011.;
- c. Bespilotni zrakoplov i pripadajuća oprema te posebno konstruirane komponente za njih, kako slijedi:
 - 1. „Bespilotne letjelice”, letjelice na daljinsko upravljanje (RPV-ovi), autonomne programirane letjelice i bespilotne „letjelice lakše od zraka”;
 - 2. Lanseri, oprema za spašavanje i zemaljska oprema;
 - 3. Oprema namijenjena za zapovijedanje i nadziranje;
- d. Pogonski zrakoplovni motori i posebno konstruirane komponente za njih;
- e. Oprema za nadopunu gorivom u letu, posebno konstruirana ili prilagođena za bilo što od niže navedenog te posebno konstruirane komponente za nju:
 - 1. „Zrakoplov” naveden u ML10.a.; ili
 - 2. Bespilotni zrakoplov naveden u ML10.c.;
- f. „Zemaljska oprema” posebno izrađena za zrakoplov naveden u ML10.a. ili zrakoplovni motori navedeni u ML10.d.;

Tehnička napomena

„Zemaljska oprema” uključuje opremu za opskrbu gorivom pod tlakom i opremu posebno izrađenu za olakšavanje izvođenja operacija u ograničenim prostorima.

- g. Oprema za održavanje života za posadu zrakoplova, sigurnosna oprema za posadu zrakoplova i drugi uređaji za bijeg u nuždi koji nisu navedeni u ML10.a., izrađeni za „zrakoplov” naveden u ML10.a.;

Napomena *ML10.g. ne nadzire kacige posade zrakoplova koje ne uključuju, ili imaju nastavke ili dodatke, opremu navedenu na Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a.*

POZOR *Za kacige također vidi ML13.c.*

- h. Padobrani, paraglajderi i pripadajuća oprema, kao i posebno konstruirane komponente za njih, kako slijedi:
 - 1. Padobrani koji nisu navedeni bilo gdje drugdje u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a;
 - 2. Paraglajderi;
 - 3. Oprema posebno osmišljena za padobrance na velikim visinama (npr. odijela, posebne kacige, sustavi za disanje, oprema za navigaciju);
- i. Oprema za kontrolirano otvaranje ili sustavi automatskog pilotiranja osmišljeni za teret koji se izbacuje padobranom..

Napomena 1. *ML10.a. ne odnosi se na „zrakoplov” i „vozila lakša od zraka” ili varijante tih „zrakoplova” posebno izrađenih za vojnu uporabu i koji imaju sve sljedeće značajke:*

▼ **M5**

- a. Nisu bojni zrakoplovi
- b. Nisu konfigurirani za vojnu uporabu ni opremljeni opremom ili dodacima posebno izrađenim ili prilagođenim za vojnu uporabu; *i*
- c. Kojima je tijelo nadležno za civilno zrakoplovstvo u državi članici EU-a ili državi koja sudjeluje u Wassenaarskom sporazumu izdalo potvrdu za civilnu uporabu.

Napomena 2. ML10.d. ne odnosi se na:

- a. Zrakoplovne motore izrađene ili prilagođene za vojnu uporabu kojima su tijela nadležna za civilno zrakoplovstvo u državi članici EU-a ili državi koja sudjeluje u Wassenaarskom sporazumu, izdale potvrdu za uporabu u „civilnom zrakoplovu”, ili posebno konstruirane komponente za njih;
- b. Klipne motore ili za njih posebno konstruirane komponente, osim onih posebno konstruiranih za bespilotne letjelice.

Napomena 3. Za potrebe ML10.b. i ML10.d., posebno konstruirane komponente i pripadajuća oprema za nevojne „zrakoplove” ili zrakoplovni motori prilagođeni za vojnu uporabu, odnose se samo na one vojne komponente i pripadajuću vojnu opremu koju je potrebno modificirati za vojnu uporabu.

Napomena 4. Za potrebe ML10.a., vojna uporaba uključuje: borbu, vojno izviđanje, napad, vojnu obuku, logističku potporu, prijevoz i spuštanje vojnika ili vojne opreme iz zraka.

Napomena 5. ML10.a. ne odnosi se na „zrakoplove” koji ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- a. Izrađeni su prvi puta prije 1946.;
- b. Ne uključuju robu navedenu u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, osim ako roba mora zadovoljavati sigurnosne standarde ili standarde valjanosti za letenje države članice EU-a ili države koja sudjeluje u Wassenaarskom sporazumu; *i*
- c. Ne uključuju oružje navedeno u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, osim ako je neuporabljivo i ne može se popraviti.

ML11. **Elektronička oprema, „svemirska letjelica” i komponente koji nisu navedeni drugdje u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, kako slijedi:**

- a. Elektronička oprema posebno izrađena ili prilagođena za vojnu uporabu te za nju posebno konstruirane komponente;

Napomena ML11.a. uključuje:

- a. Elektroničku opremu za protumjere i elektroničku opremu za protu-protumjere (npr. oprema namijenjena za ubacivanje vanjskih ili pogrešnih signala na radar ili prijarnike za radio komunikaciju ili drukčije ometanje prijema, rada ili učinkovitosti protivničkih elektroničkih prijarnika, uključujući i njihovu opremu za protumjere), uključujući opremu za ometanje i protu-ometanje;

▼ **M5**

- b. Cijevi s podesivom frekvencijom;
- c. Elektroničke sustave ili opremu konstruiranu za nadzor i praćenje elektromagnetskog spektra za vojne obavještajne ili sigurnosne svrhe ili za mjere protiv takvog nadzora i praćenja;
- d. Podvodne protumjere, uključujući akustično i magnetsko ometanje i zavaravanje, opremu namijenjenu za ubacivanje vanjskog ili lažnog signala na sonarne prijammike;
- e. Opremu za obradu sigurnosnih podataka, opremu za sigurnost podataka i opremu za prijenos te sigurnost linija veze uz korištenje postupaka šifriranja;
- f. Opremu za identifikaciju, provjeravanje i unos šifri te opremu za upravljanje, izradu i distribuciju šifri;
- g. Opremu za navođenje i navigaciju;
- h. Digitalnu radijsku opremu za prijenos informacija;
- i. Digitalne demodule posebno konstruirane za praćenje signala;
- j. „Automatizirane sustave za zapovijedanje i upravljanje”.

N.B. Za „softver” povezan s vojnim radiom definiranim „softverom” (SDR) vidi ML21.

- b. Oprema za ometanje sustava satelita za globalnu navigaciju (GNSS) i posebno konstruirane komponente za nju;
- c. „Svemirska letjelica” posebno konstruirana ili prilagođena za vojnu uporabu i komponente „svemirske letjelice” posebno konstruirane za vojnu uporabu.

ML12. **Sustavi oružja s velikom kinetičkom energijom te pripadajuća oprema, kako slijedi, kao i posebno konstruirane komponente za njih:**

- a. Sustavi oružja koji koriste kinetičku energiju, posebno konstruirani za uništenje cilja ili prekidanje zadaće uništenja cilja;
- b. Posebno osmišljena sredstva za testiranje i evaluaciju te pokusni modeli, uključujući dijagnostičke instrumente i ciljeve, za dinamičko testiranje kinetičkih projektila i sustava.

POZOR Za sustave oružja koji koriste potkalibarsko streljivo ili koji koriste samo kemijski pogon i pripadajuće streljivo, vidi ML1 do ML4.

Napomena 1. ML12. uključuje niže navedeno ako je posebno konstruirano za sustave oružja koji upotrebljavaju kinetičku energiju:

- a. Sustave lansiranih pogona sposobnih za ubrzanje mase veće od 0,1 g do brzina većih od 1,6 km/s, u obliku pojedinačne ili brze paljbe;
- b. Stvaranje primarne snage, električnu zaštitu, skladištenje energije (npr. kondenzatori velikog kapaciteta za pohranu energije), upravljanje toplinom, hlađenje, opremu za uključivanje ili rukovanje gorivom; i električne veze dovoda struje, topovske i drugih funkcija električnog pokretanja kupole;

POZOR Vidi također 3A001.e.2. o Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom za kondenzatore velikog kapaciteta za pohranu energije.

- c. Određivanje položaja, praćenje, sustave za upravljanje paljbom ili sustave za provjeru štete;

▼ **M5**

d. Tražilice navođenja, navođenje ili divertne pogonske sustave za projekte (lateralno ubrzanje).

Napomena 2. ML12. se primjenjuje na sustave oružja koji koriste bilo koju od niže navedenih pogonskih metoda:

a. Elektromagnetsku;

b. Elektrotermalnu;

c. Plazmu;

d. Lagani plin; ili

e. Kemijsku (kada se koristi u kombinaciji s bilo kojim od gore navedenih).

ML13. **Oklopna ili zaštitna oprema i konstrukcije i komponente kako slijedi:**

a. Oklopne ploče koje imaju bilo što od sljedećeg:

1. Proizvedene u skladu s vojnim standardima ili specifikacijama; ili

2. Pogodne za vojnu uporabu;

N.B. Za zaštitne oklopne ploče vidi ML13.d.2.

b. Konstrukcije od metalnih ili nemetalnih materijala ili njihova kombinacija, posebno konstruirane za pružanje balističke zaštite vojnim sustavima, i posebno konstruirane komponente za njih;

c. Kacige proizvedene sukladno vojnim standardima ili specifikacijama, ili odgovarajućim nacionalnim normama, i posebno konstruirane komponente za njih (npr. kalota kacige, unutarnja oprema i ublaživači udara);

d. Zaštitni prsluci ili zaštitna odjeća i njihove komponente kako slijedi:

1. Zaštita za tijelo ili zaštitna odjeća proizvedena u skladu s vojnim standardima ili specifikacijama ili njihovim ekvivalentima te posebno konstruirane komponente za njih;

Napomena Za potrebe ML13.d.1. vojni standardi ili specifikacije uključuju barem specifikacije za zaštitu od krhotina.

2. Tvrde zaštitne oklopne ploče koje pružaju balističku zaštitu jednaku ili veću od razine III (sukladno normi NIJ 0101.06 iz srpnja 2008.) ili nacionalni ekvivalenti.

Napomena 1. ML13.b. uključuje materijale koji su posebno namijenjeni za izradu eksplozivno-reaktivnog oklopa ili za izgradnju vojnih skloništa.

Napomena 2. ML13.c. ne odnosi se na konvencionalne čelične kacige bez obzira na to jesu li modificirane ili namijenjene prihvatu ili opremanju bilo kojom vrstom dodatnih naprava.

Napomena 3. ML13.c. i d. ne odnosi se na kacige, zaštitne prsluke ili zaštitnu odjeću kada ih korisnik nosi sa sobom za svoju osobnu zaštitu.

▼ **M5**

Napomena 4. *Od kaciga posebno dizajniranih za osobe koje se bave deaktiviranjem eksplozivnih naprava ML13. navodi samo one koje su posebno dizajnirane za vojnu uporabu.*

POZOR 1. *Vidi također stavku 1A005 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.*

POZOR 2. *Za „vlaknaste ili filamentne materijale” koji se koriste u proizvodnji zaštite za tijelo i kaciga, vidi stavku 1C010 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.*

ML14. **„Specijalizirana oprema za vojnu obuku” ili za simuliranje vojnih scenarija, simulatori posebno namijenjeni obuci uz korištenje bilo koje vrste vatrenog oružja ili naoružanja navedenih u ML1. ili ML2. te za to posebno konstruirane komponente i pribor.**

Tehnička napomena

Izraz „specijalizirana oprema za vojnu obuku” uključuje vojne vrste trenažera napada, trenažera leta, trenažera radarskih ciljeva, generatore radarskih ciljeva, naprave za obuku na oružju, trenažere protupodmorničkog ratovanja, simulatore leta (uključujući centrifuge za obuku pilota/astronauta), trenažere radara, trenažere instrumenata leta, navigacijske trenažere, trenažere lansiranja projektila, opremu za ciljeve, automatske „zrakoplove”, trenažere naoružanja, trenažere bespilotnih „zrakoplova”, pokretne trenažere i opremu za obuku za kopnene vojne operacije.

Napomena 1. *ML14. uključuje generatore slike i interaktivne sustave okoliša za simulatore ako su posebno konstruirani ili modificirani za vojnu uporabu.*

Napomena 2. *ML14. ne odnosi se na opremu posebno konstruiranu za obuku tijekom korištenja lovačkog ili sportskog oružja.*

ML15. **Oprema za prikaz slike ili za protumjere, kako slijedi, posebno konstruirana za vojnu uporabu i za nju posebno konstruirane komponente te pribor:**

- a. Oprema za snimanje i obradu slike;
- b. Kamere, oprema za fotografiranje i obradu filma;
- c. Oprema s pojačalom slike;
- d. Oprema za prikaz infracrvene ili termičke slike;
- e. Radarsko-senzorska oprema za prikaz slike;
- f. Oprema za protumjere ili protu-protumjere, namijenjena opremi navedenoj u ML15.a. do ML15.e.

Napomena *ML15.f. uključuje opremu namijenjenu ometanju rada ili učinkovitosti vojnih sustava za prikaz slike ili minimiziranje takvih učinaka.*

Napomena 1. *U ML15. izraz posebno namijenjene komponente uključuje niže navedeno ako je ono posebno konstruirano za vojnu uporabu:*

- a. Cijevi za pretvorbu infracrvene slike;

▼ **M5**

- b. Cijevi za pojačavanje slike (osim prve generacije);
- c. Mikrokanalne ploče;
- d. Cijevi televizijske kamere niske razine svjetla;
- e. Detektorske postave (uključujući elektronsku međupovezanost ili sustave očitavanja);
- f. Piroelektrične cijevi televizijskih kamera;
- g. Rashladne sustave za sustave za prikaz slike;
- h. Električno pokretane okidače fotokromnog ili elektro-optičkog tipa koji imaju dužinu ekspozicije manju od 100 μ s, osim u slučajevima okidača koji su nužni dio kamera visoke brzine;
- i. Obrtače slike s optičkim vlaknima;
- j. Spojeve poluvodiča fotokatoda

Napomena 2. *ML15. ne odnosi se na „cijevne pojačivače svjetlosti prve generacije” ili opremu koja je posebno namijenjena ugrađivanju u „cijevne pojačivače svjetlosti prve generacije”.*

POZOR *Za klasifikaciju ciljnika za oružje čiji je sastavni dio „cijevni pojačivač svjetlosti prve generacije” vidi ML1., ML2. i ML5.a.*

POZOR *Vidi također stavke 6A002.a.2. i 6A002.b. na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.*

ML16. **Otkivci, odljevci i ostali nedovršeni proizvodi posebno konstruirani za stavke navedene u ML1. do ML4., ML6., ML9., ML10., ML12. ili ML19.**

Napomena *ML16. se odnosi na nedovršene proizvode kada ih je moguće identificirati po sastavu materijala, geometriji ili funkciji.*

ML17. **Raznovrsna oprema, materijali i „knjižnice”, kako slijedi, te za njih posebno konstruirane komponente:**

- a. Cjeloviti pribor za ronjenje i podvodno plivanje kako slijedi:
 1. Pribor zatvorenog ili poluzatvorenog kruga (ponovno disanje) posebno konstruiran za vojnu uporabu (tj. posebno konstruiran da ne bude magnetski);
 2. Posebno izrađene komponente za uporabu pri preradi pribora otvorenog kruga za vojnu uporabu;
 3. Artikli namijenjeni isključivo vojnoj uporabi s cjelovitim priborom za ronjenje i podvodno plivanje;

POZOR *Vidi također 8A002.q. na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.*

- b. Građevinska oprema posebno konstruirana za vojnu uporabu;
- c. Nastavci, premazi i obrade za smanjenje savijanja, posebno konstruirani za vojnu uporabu;
- d. Terenska inženjerska oprema posebno namijenjena korištenju u borbenom području;

▼ M5

e. „Roboti”, kontrolori „robota”, „krajnje jedinice” koji imaju bilo koju od sljedećih značajki:

1. Posebno su namijenjeni vojnoj uporabi;
2. Uključuju sredstva za zaštitu hidrauličnih linija od puknuća uzrokovanih balističkim fragmentima (npr. uključuju samoljepljive linije) te koriste hidrauličke tekućine točke žarišta veće od 839 K (566 °C); ili
3. Posebno su konstruirani ili vrednovani za rad u okruženju elektromagnetskog impulsa (EMP);

Tehnička napomena

Elektromagnetski impuls ne odnosi se na uzajamni nenamjerni utjecaj uzrokovan elektromagnetskom radijacijom obližnje opreme (npr. strojeva, naprava ili elektroničkih uređaja) ili udarom groma.

- f. „Knjižnice” (parametarske tehničke baze podataka) posebno konstruirane za vojnu uporabu s opremom koja podliježe kontroli prema Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a;
- g. Nuklearna oprema ili pogonska oprema, uključujući „nuklearne reaktore” posebno konstruirane za vojnu uporabu te posebno izrađene ili „modificirane” komponente za vojnu uporabu;
- h. Oprema i materijal, presvučen ili tretiran za smanjivanje mogućnosti otkrivanja položaja, posebno izrađeni za vojnu uporabu, osim onih navedenih drugdje u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a;
- i. Simulatori posebno izrađeni za vojne „nuklearne reaktore”;
- j. Pokretne radionice posebno izrađene ili „modificirane” za servisiranje vojne opreme;
- k. Terenski generatori posebno izrađeni ili „modificirani” za vojnu uporabu;
- l. Spremnici, posebno izrađeni ili „modificirani” za vojnu uporabu;
- m. Trajekti, osim onih navedenih drugdje u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, mostovi i pontoni, posebno konstruirani za vojnu uporabu;
- n. Pokusni modeli posebno konstruirani za „razvoj” stavki navedenih u ML4., ML6., ML9. ili ML10.;
- o. Oprema za zaštitu od lasera (npr. za zaštitu očiju ili senzora) posebno konstruirani za vojnu uporabu.
- p. „Gorivne ćelije” osim onih navedenih drugdje u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, posebno izrađene ili „modificirane” za vojnu uporabu.

Tehničke napomene

1. Za potrebe ML17., izraz ‚knjižnica’ (parametarske tehničke baze podataka) znači skup tehničkih informacija vojne prirode, a upućivanje na njih može poboljšati izvedbu vojne opreme ili sustava.
2. Za potrebe ML17. ‚modificiran’ znači bilo koja strukturna, električna, mehanička ili druga promjena koja nevojnomo sredstvu daje vojne karakteristike ekvivalentne drugom sredstvu koje jest posebno izrađeno za vojnu uporabu.

▼ **M5****ML18. Oprema za izradu proizvoda i komponente kako slijedi:**

- a. Posebno projektirana ili modificirana „proizvodna” oprema za „izradu” proizvoda navedenih u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, kao i za nju posebno konstruirane komponente;
- b. Postrojenja posebno konstruirana za testiranje utjecaja okoliša te za to posebno konstruirana oprema, za certificiranje, kvalificiranje ili testiranje proizvoda navedenih u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a.

Tehnička napomena

Za potrebe ML18., pojam „izrada” uključuje kreiranje, ispitivanje, proizvodnju, testiranje i provjeru.

Napomena ML18.a. i ML18.b. uključuju sljedeću opremu:

- a. Opremu za kontinuiranu nitraciju;
- b. Pribor za centrifugalno testiranje ili opremu koja ima bilo koju od sljedećih značajki:
 1. Pokreće je motor ili motori ukupne vrednovane konjske snage veće od 298 kW (400 KS);
 2. Nosivost korisnog tereta od 113 kg ili više; ili
 3. Mogućnost centrifugalnog ubrzanja od 8 g ili više kod nosivosti od 91 kg ili više;
- c. Preše za dehidraciju;
- d. Ekstrudere posebno izrađene ili modificirane za izvlačenje vojnog eksploziva;
- e. Rezače za dimenzioniranje izvučenih eksplozivnih punjenja;
- f. Bubnjeve za miješanje materijala promjera 1,85 m ili više te kapaciteta proizvodnje preko 227 kg;
- g. Kontinuirane miksera za kruta barutna punjenja;
- h. Fluidne mlinove za mljevenje i usitnjavanje sastojaka vojnih eksploziva;
- i. Opremu za postizanje sferičnosti i ujednačene veličine čestica u metalnom prahu navedenima u ML8.c.8.;
- j. Pretvarače konvekcijske struje za preradu materijala navedene u ML8.c.3.

ML19. Sustavi naoružanja usmjerene energije (DEW), s time povezana oprema ili oprema za protumjere i pokusni modeli, kako slijedi, te posebno konstruirane komponente za njih:

- a. „Laserski” sustavi posebno konstruirani za uništenje ili izvršenje prekida zadaće uništenja cilja;
- b. Sustavi snopa čestica koji su u mogućnosti uništiti ili izvršiti prekid zadaće uništenja cilja;
- c. Radiofrekvencijski sustavi (RF) visoke snage koji su u mogućnosti uništiti ili izvršiti prekid zadaće uništenja cilja;
- d. Oprema posebno konstruirana za nalaženje i identifikaciju ili obranu od sustava navedenih u ML19.a. do ML19.c.;

▼ **M5**

- e. Fizički pokusni modeli za sustave, opremu i komponente, navedeni u ML19.
- f. „Laserski” sustavi posebno konstruirani za uzrokovanje trajne sljepoće ako vid nije zaštićen, tj. ako osoba ne nosi zaštitne naočale ili ako nosi sredstva za korekciju vida.

Napomena 1. Sustavi naoružanja usmjerene energije navedeni u ML19. uključuju sustave čije mogućnosti proizlaze iz kontrolirane primjene sljedećeg:

- a. „Lasera” dovoljne snage da izvrše uništenje na način sličan konvencionalnom streljivu;
- b. Akceleratora čestica koji izbacuju nabijenu ili neutralnu zraku čestica destruktivne moći;
- c. Prijenosnika radiofrekvencijskih zraka visokoimpulsne snage ili visoko prosječne snage koji proizvode dovoljno snažna polja da onemoguće elektroniku na udaljenoj meti.

Napomena 2.: ML19. uključuje dolje navedeno ako je posebno namijenjeno za sustave oružja usmjerene energije:

- a. Stvaranje primarne snage, skladištenje energije, uključivanje, oprema za kondicioniranje snage ili rukovanje gorivom;
- b. Sustave za zahvat ili praćenje cilja;
- c. Sustave koji mogu procijeniti oštećenje cilja, uništenje ili napuštanje zadaće;
- d. Opremu za rukovanje, propagaciju ili usmjerenje snopa;
- e. Opremu s mogućnošću brzog zaokreta zrake, za brze višestruke operacije prema cilju;
- f. Prilagodnu optiku i fazne spreznike;
- g. Ubrzgavače energije za negativne hidrogen ionske zrake;
- h. Komponente ubrzanja „kvalificirane za svemir”;
- i. Opremu za kanaliziranje negativne ionske zrake;
- j. Opremu za kontroliranje i zaokretanje visokoengetске ionske zrake;
- k. Tanke listiće kovine za neutraliziranje zraka negativnih izotopa vodika „kvalificirane za svemir”.

ML20.

Kriogenska i „supervodljiva” oprema, kako slijedi, te komponente i za nju posebno konstruiran pribor:

- a. Oprema posebno projektirana ili sastavljena za instalaciju u vozilima za vojnu kopnenu, morskou, zračnu ili svemirsku primjenu, s mogućnošću rada u pokretu, kao i proizvodnje ili održavanja temperature ispod 103 K (– 170 °C);

Napomena ML20.a. uključuje mobilne sustave koji sadrže ili koriste pribor ili komponente izrađene od nemetallnih ili neelektričnih vodljivih materijala kao što su plastika ili materijali impregnirani epoksi smolom.

▼ **M5**

- b. „Supervodljiva” električna oprema (rotirajući strojevi i transformatori) posebno projektirana ili sastavljena za instaliranje u vozilu za vojnu kopnenu, morsku, zračnu ili svemirsku primjenu i s mogućnošću rada u pokretu.

Napomena ML20.b. ne odnosi se na hibridne homopolarne generatore direktne struje koji imaju normalnu metalnu armaturu jednog pola koja rotira u magnetskom polju proizvedenom od supervodljivih spirala, uz uvjet da su te spirale jedina supervodljiva komponenta u generatoru.

ML21.

„Softver” kako slijedi:

- a. „Softver” posebno izrađen ili modificiran za „razvoj”, „proizvodnju” ili „uporabu” opreme, materijala ili „softvera” navedenih u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a;
- b. Poseban „softver”, osim onog navedenog u ML21.a., kako slijedi:
1. „Softver” posebno izrađen za vojnu uporabu i posebno izrađen za modeliranje, simulaciju ili procjenu vojnih sustava naoružanja;
 2. „Softver” posebno izrađen za vojnu uporabu i posebno izrađen za modeliranje ili simuliranje scenarija vojnih operacija;
 3. „Softver” za određivanje učinkovitosti oružja za konvencionalno, nuklearno, kemijsko ili biološko ratovanje;
 4. „Softver” posebno izrađen za vojnu uporabu i posebno izrađen za zapovjedne, komunikacijske, nadzorne i obavještajne (C³I) ili za zapovjedne, komunikacijske, nadzorne, računalne i obavještajne aplikacije (C⁴I);
- c. „Softver” koji nije naveden u ML21.a. ili b., posebno izrađen ili modificiran za osposobljavanje opreme koja nije navedena u Zajedničkom popisu robe vojne namjene za izvršenje vojnih funkcija opreme navedene u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a.

ML22.

„Tehnologija” kako slijedi:

- a. „Tehnologija”, osim one navedene u ML22.b., koja je „potrebna” za „razvoj”, „proizvodnju”, uporabu, ugradnju, održavanje (provjeru), popravak, remont ili obnovu proizvoda navedenih u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a.
- b. „Tehnologija” kako slijedi:
1. „Tehnologija” „potrebna” za projektiranje, održavanje i popravak kompletnih proizvodnih postrojenja za stavke navedene u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, uklapanje komponenti u proizvodna postrojenja i upravljanje njima, čak i ako njihove komponente nisu navedene;
 2. „Tehnologija” „potrebna” za „razvoj” i „proizvodnju” lakog oružja čak i kad se koristi za proizvodnju reprodukcija anti-kvitetnog lakog oružja;

▼ **M5**

3. Ne upotrebljava se od 2013.

POZOR Vidi ML22.a. za „tehnologiju” koja je prethodno navedena u ML22.b.3.

4. Ne upotrebljava se od 2013.

POZOR Vidi ML22.a. za „tehnologiju” koja je prethodno navedena u ML22.b.4.

5. „Tehnologija” „potrebna” isključivo za ugradnju „biokatalizatora” navedenih u ML7.i.1. u vojne noseće supstancije ili vojne materijale.

Napomena 1.: „Tehnologija” „potrebna” za „razvoj”, „proizvodnju”, uporabu, ugradnju, održavanje (provjeru), popravak, remont ili obnovu proizvoda navedenih u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a ostaje pod nadzorom čak i ako se primjenjuje za stavke koje nisu navedene u Zajedničkom popisu robe EU-a vojne namjene.

Napomena 2.: ML22. ne primjenjuje se na:

a. „Tehnologiju” koja je minimalno potrebna za ugradnju, uporabu, održavanje (provjeru) ili popravak onih stavki koje nisu kontrolirane ili čiji je izvoz odobren;

b. „Tehnologiju” koja je „u javnoj domeni”, „temeljnim znanstvenim istraživanjima” ili minimalnim informacijama nužnim za primjenu patenata;

c. „Tehnologiju” za magnetsku indukciju radi kontinuiranog pogona civilnih transportnih uređaja

DEFINICIJE POJMOVA KORIŠTENIH U OVOM POPISU

Slijede definicije pojmova korištenih u ovom Popisu, po abecednom redu.

Napomena 1. Definicije se primjenjuju u cijelom Popisu. Reference su savjetodavne i nemaju učinka na opću primjenu definiranih pojmova u cjelokupnom popisu.

Napomena 2. Riječi i pojmovi koje sadrži ovaj popis definicija dobivaju definirano značenje samo ondje gdje se nalaze u „dvostrukim” navodnicima. Definicije izraza u „jednostrukim navodnicima” navedene su u tehničkoj napomeni uz taj izraz. Na svim ostalim mjestima, riječi i pojmovi imaju svoje uobičajeno (rječničko) značenje.

ML8. „Aditivi”
Supstancije koje se koriste u eksplozivima za poboljšanje njihovih svojstava.

ML7. „Agensi za suzbijanje nereda”
Tvari koje, u očekivanim uvjetima uporabe u svrhu suzbijanja nereda, kod ljudi velikom brzinom proizvode iritaciju osjetila ili onesposobljavajuće fizičke učinke koji nestaju nakon kratkog vremena nakon prestanka izloženosti. (Suzavci su podskupina „agensa za suzbijanje nereda”)

▼ M5

- ML11. „Automatizirani sustavi za zapovijedanje i upravljanje”
- Elektronički sustavi s pomoću kojih se unose, obrađuju i prenose informacije, bitne za učinkovito djelovanje skupine, veće formacije, taktične formacije, postrojbe, broda, podređene postrojbe ili raspoloživih oružnih sustava. To se postiže uporabom računalne i druge specijalizirane opreme namijenjene potpori funkcijama vojnog zapovijedanja ili upravljanja organizacijom. Glavne funkcije automatiziranih sustava za zapovijedanje i upravljanje su: učinkovito automatizirano prikupljanje, čuvanje i obrada podataka; prikaz situacije i okolnosti koje utječu na pripremu i izvođenje borbenih operacija; operativni i taktički proračuni za raspoređivanje resursa između borbenih skupina ili elemenata borbenog poretka ili bojnog rasporeda u skladu s misijom ili stanjem operacije; priprema podataka za ocjenu situacije i donošenje odluka u bilo kom trenutku tijekom operacije ili borbe; računalne simulacije operacija.
- ML10. „Bespilotna letjelica” („UAV”)
- Bilo koji „zrakoplov” koji može pokrenuti let i održavati kontrolirani let i navigaciju bez ikakve ljudske posade.
- ML7., 22. „Biokatalizatori”
- Enzimi za specifične kemijske ili biokemijske reakcije ili druge biološke spojeve koji se spajaju s agensima za kemijsko ratovanje i ubrzavaju njihovo raspadanje.
- Tehnička napomena*
- „Enzimi” označavaju „biokatalizatore” za specifične kemijske ili biokemijske reakcije.
- ML7., 22. „Biopolimeri”
- Biološke makromolekule kako slijedi:
- Enzimi za specifične kemijske ili biokemijske reakcije;
 - Antitijela, monoklonalna, poliklonalna ili antiidiotipska;
 - Posebno kreirani ili posebno obrađeni receptori;
- Tehničke napomene*
- „Antiidiotipska antitijela” znači antitijela koja se vežu za specifična antigenska vezna mjesta drugih antitijela;
 - „Monoklonalna antitijela” znači proteini koji se vežu na jedno antigensko mjesto, a proizvodi ih jedna kultura (skupina) stanica;
 - „Poliklonalna antitijela” znači mješavina proteina koji se vežu na specifične antigene, a koje proizvodi više od jedne kulture (skupine) stanica;
 - „Receptori” znači biološke makromolekularne strukture koje su sposobne vezati ligande čije vezivanje utječe na fiziološke funkcije.
- ML15. „Cijevni pojačivači svjetlosti prve generacije”
- Elektrostatički fokusirane cijevi koje koriste ulazna i izlazna optička vlakna ili staklenu čeonu ploču, multialkalne fotokatode (S-20 ili S-25), ali ne koriste mikrokanalne pojačivače.
- ML4., 10. „Civilni zrakoplov”
- „Zrakoplovi”, navedeni po oznaci na popisu objavljenih certifikata o plovidbenosti od strane civilnih tijela, koji lete na komercijalnim domaćim ili međunarodnim rutama ili su namijenjeni legitimnoj civilnoj, privatnoj ili poslovnoj uporabi.

▼ M5

- ML8., 18. „Eksplozivi”
Krute, tekuće i plinovite tvari ili smjese tvari koje moraju eksplodirati kada se koriste kao primarna, startna ili glavna punjenja u bojnim glavama, prilikom rušenja i drugim primjenama.
- ML7. „Ekspresijski vektori”
Nositelji (npr. plazmidi ili virusi) korišteni za ubacivanje genetskog materijala u stanicu domaćina.
- ML 8. „Energetski materijali”
Tvari ili smjese koje kemijskom reakcijom oslobađaju energiju potrebnu za predviđenu namjenu. „Eksplozivi”, „pirotehnička sredstva” i „pogonske smjese” podrazredi su energetskih materijala.
- ML 17. „Gorive ćelije”
Elektrokemijski uređaj koji korištenjem goriva iz vanjskog izvora izravno pretvara kemijsku energiju u istosmjernu električnu struju.
- ML17. „Krajnje jedinice”
Hvataljke, aktivne alatne jedinice i svaki drugi alat koji je pričvršćen na osnovnu ploču na kraju radne ruke „robot” manipulatora.
- Tehnička napomena*
„Aktivne alatne jedinice” uređaji su za primjenu dodatne snage, obradne ili senzorske energije na obratku.
- ML9., 19. „Laser”
Sklop komponenti koje proizvode prostorno i vremenski koherentno svjetlo pojačano stimuliranom emisijom zračenja.
- ML17. „Nuklearni reaktor”
Uključuje dijelove i komponente koji se nalaze u ili se priključuju izravno na reaktorsku posudu, opremu koja kontrolira razinu snage u jezgri i komponente koje normalno sadrže ili dolaze u izravni kontakt sa ili nadziru primarno rashladno sredstvo reaktorske jezgre.
- ML4., 8. „Pirotehničke tvari”
Smjese krutih ili tekućih goriva ili oksidatora koji, kad se zapale, prolaze kroz energetsku kemijsku reakciju kontroliranom brzinom radi dobivanja određene vremenske odgode ili količine topline, buke, dima, vidljive svjetlosti ili infracrvenog zračenja. Piroforne tvari su podgrupa pirotehničkih tvari koje ne sadrže oksidatore, ali se spontano zapale u dodiru sa zrakom.
- ML8. „Pogonsko gorivo”
Tvari ili smjese koje kemijskom reakcijom proizvode velike količine vrelih plinova kontroliranom brzinom radi dobivanja mehaničkog rada.
- ML22. „Potrebno”
Primijenjeno na „tehnologiju”, odnosi se samo na onaj dio „tehnologije” koji je posebno odgovoran za ostvarivanje ili premašivanje kontrolirane razine performansi, karakteristika ili funkcije. Takva „potrebna” „tehnologija” može se dijeliti između više proizvoda.
- ML8. „Prekursori”
Posebne kemikalije koje se koriste u proizvodnji eksploziva.

▼ **M5**

ML19. „Prikladan za uporabu u svemiru”
Proizvod projektiran, proizveden ili uspješnim ispitivanjem potvrđen kao prikladan za rad na visinama većim od 100 km iznad površine Zemlje.

Napomena

Oznaka da je određeni proizvod „prikladan za uporabu u svemiru” na temelju ispitivanja ne znači da su drugi proizvodi iz iste proizvodne serije ili serije modela isto „prikladni za uporabu u svemiru” ako nisu pojedinačno ispitani.

ML7. „Prilagođeno uporabi u ratu”
Bilo koja modifikacija ili selekcija (kao što su promjena čistoće, trajnosti, virulencije, diseminacijskih karakteristika ili otpornosti na UV zračenje) koje su napravljene s ciljem stvaranja žrtava među ljudima i životinjama, degradiranja opreme ili oštećenja usjeva ili okoliša.

ML18., 21., 22. „Proizvodnja”
Znači sve faze proizvodnje kao što su: inženjering proizvoda, izrada, integracija, sklapanje (montaža), inspekcija, ispitivanje i kontrola kvalitete.

ML21., 22. „Razvijanje”
Odnosi se na sve faze koje prethode serijskoj proizvodnji, kao što su: projektiranje, projektno istraživanje, analize projekta, projektne koncepti, sastavljanje i ispitivanje prototipova, sheme pilot-proizvodnje, podaci o projektu, proces pretvaranja projektnih podataka u proizvod, projekt konfiguracije, projekt integracije, nacrti.

ML17. „Robot”
Manipulacijski mehanizam koji može djelovati na kontinuiranoj putanji ili od točke do točke, može koristiti senzore i ima sve sljedeće značajke:

- a. Multifunkcionalan je;
- b. Sposoban je pozicionirati ili orijentirati materijal, dijelove, alate ili posebne uređaje putem promjenjivih pokreta u trodimenzionalnom prostoru;
- c. Sadrži, u zatvorenoj ili otvorenoj petlji, tri ili više servo-uređaja, koji mogu uključivati i koračne motore; i
- d. Posjeduje mogućnost „programiranja od strane korisnika” putem metode učenja/ponavljanja ili korištenjem elektroničkog računala, koje može biti programibilni logički kontrolor, npr. bez mehaničke intervencije.

Napomena Gornja definicija ne uključuje sljedeće uređaje:

1. Manipulacijske mehanizme koji su kontrolirani samo ručno, odnosno daljinski od strane operatera;
2. Manipulacijske mehanizme s fiksnim sljedovima koji su automatizirani pokretni uređaji, koji rade sukladno mehanički utvrđenim programiranim pokretima. Program je mehanički ograničen pomoću fiksnih graničnika poput klinova ili zuba. Slijed pokreta i odabir putanje ili kutova ne može varirati i nije promjenjiv mehaničkim, elektronskim ili električnim putem
3. Mehanički kontrolirani manipulacijski mehanizmi s promjenjivom sekvencom (slijedom) koji su automatizirani pokretni uređaji i koji rade sukladno mehanički utvrđenim programiranim pokretima. Program je mehanički ograničen pomoću fiksnih, ali prilagodljivih graničnika, kao što su klinovi ili zubi. Slijed pokreta i odabir putanja ili kutova promjenjiv je u okviru fiksnog programiranog uzorka. Varijacije ili modifikacije programiranog uzorka (npr. promjena klinova ili zamjena zuba) u jednoj ili više osi kretanja postižu se samo mehaničkim djelovanjem;

▼ M5

4. Manipulacijski mehanizmi bez nadzora servo-uređaja koji su automatizirani pokretni uređaji s promjenjivom sekvencom (slijedom) koji rade sukladno mehanički utvrđenim programiranim pokretima. Program može biti varijabilan, ali sekvenca (slijed) se odvija samo na temelju binarnog signala od mehanički utvrđenih električnih binarnih uređaja ili podesivih graničnika;
5. Skladišne dizalice (kranovi) definirane kao Kartezijanski koordinatni manipulacijski mehanizmi koji su proizvedeni kao integralni dio vertikalnog skladištenja na policama, i konstruirani su za dohvatač sadržaja u pretincima na policama u svrhu pohrane ili vađenja.

ML21. „Softver”
Skupina jednog ili više „programa” ili „mikroprograma” fiksiranih na bilo kojem opipljivom (materijalnom) mediju za zapisivanje.

ML20. „Supervodljivi”
Odnosi se na materijale (tj. metali, slitine ili spojevi) koji mogu izgubiti cjelokupni električni otpor (tj. koji mogu postići beskonačnu električnu vodljivost i provoditi vrlo jake električne struje bez Jouleovog zagrijavanja.)

„Kritična temperatura” (ponekad se odnosi na temperaturu prijenosa) određenog „supervodljivog” materijala je temperatura pri kojoj materijal gubi sav otpor na tok izravne električne struje.

Tehnička napomena

„Supervodljivo” stanje materijala je individualno karakterizirano „kritičnom temperaturom”, kritičnim magnetskim poljem koje je funkcija temperature i kritičnom gustoćom struje koja je, međutim, funkcija i magnetskog polja i temperature.

ML 11. „Svemirska letjelica”
Aktivni i pasivni sateliti i svemirske sonde

ML22. „Tehnologija”
Specifična informacija nužna za „razvoj”, „proizvodnju” ili „uporabu” određenog proizvoda. Informacija ima oblik „tehničkih podataka” ili „tehničke ispomoći”.

Tehničke napomene

1. „Tehnički podaci” mogu biti u oblicima kao što su nacrti, planovi, dijagrami, modeli, formule, tablice, inženjerski nacrti i specifikacije, priručnici i upute napisani ili snimljeni na drugim medijima ili uređajima kao što su disk, vrpca, memorije samo za čitanje.
2. „Tehnička ispomoć” može biti u obliku instrukcija, vještina, obuke, radnih znanja i konzultantskih usluga. „Tehnička ispomoć” može uključivati prijenos „tehničkih podataka”.

ML22. „Temeljna znanstvena istraživanja”
Eksperimentalna ili teoretska istraživanja koja se načelno koriste za usvajanje novih znanja o temeljnim načelima pojava ili uočenih činjenica, koja nisu izravno usmjerena ka nekom specifičnom cilju ili praktičnoj primjeni.

ML22. „U javnoj domeni”
Ovo znači „tehnologija” ili „softver” koji su dostupni za javnu uporabu bez ograničenja za njihovu daljnju distribuciju.

Napomena: Ograničenja u vezi s autorskim pravima ne izdvajaju „tehnologiju” ili „softver” od toga da se nalaze „u javnoj domeni”.

▼ M5

- ML21., 22. „Upotreba”
Korištenje, ugradnja (uključujući ugradnju na licu mjesta), održavanje (provjera), popravak, remont i obnavljanje.
- ML13. „Vlaknasti ili filamentni materijali”
Uključuju:
a. Nprekinute monofilamente;
b. Nprekinute pređe i prediva;
c. Vrpce, tkanine, nasumične prostirke i pletenice;
d. Rezana vlakna, vlaknasta vlakna i koherentne vlaknaste prekri-vače;
e. Niti, monokristalne ili polikristalne, bilo koje duljine;
f. Aromatsku poliamidnu kašu.
- ML10. „Vozila lakša od zraka”
Baloni i zračni brodovi koji uzgon ostvaruju korištenjem toplog zraka ili plinova lakših od zraka kao što su helij ili vodik.
- ML8., 10., 14. „Zrakoplov”
Zračno vozilo s fiksnim krilima, s krilima promjenjive geometrije, rotirajućim krilima (helikopteri), zakretnim rotorom (*tilt-rotor*) ili zakretnim krilom (*tilt-wing*).